

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS DE LA FESTA MAJOR

Ajuntament de Manlleu 2020

Coordinació del treball:

Oficina de les Dones i LGTBI

SIAD Manlleu

Autoria

Gemma Tadeo i Carla Alsina

Disseny i Maquetació: Camila Donati

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manlleu

Diputació de Barcelona

Any de realització: 2019-2020

Índex

1. Presentació	6
2. Justificació i Objectius	7
3. Marc conceptual de les violències sexuals.	9
3.1 Que són les violències sexuals?	10
4. Marc legal	13
4.1 Àmbit municipal	13
4.2 Sistema autonòmic	15
4.3 Sistema Estatal	15
4.4 Sistemes europeus	16
4.5 Sistemes internacionals	17
5. Metodologia.	18
5.1 Òrgans de coordinació i participació	18
5.2 Tècniques de recerca i procés participatiu	19
6. Diagnòstic	21
6.1 Percepció sobre les violències sexuals i dinàmiques patriarcal en el context de Festa Major	21
6.2 Antecedents de resposta coordinada a les violències sexuals	28
6.3 Mapa d'agents i organització de Festes Majors	29
6.4 Principals conclusions del diagnòstic	31
7. Protocol d'actuació sobre les violències sexuals i LGBTI-fòbiques de la Festa Major	34
7.1 Aspectes contemplats en el protocol	34
7.1.1 Programació	35
7.1.2 Espai i mobilitat	36
7.1.3 Campanya de sensibilització entorn del protocol	38
7.1.4 Comunicació	38
7.1.5 Formacions agents claus	39
7.2. Línies d'acció del protocol	41
8. PROTOCOL D'ACTUACIÓ i CIRCUIT	45
8.1 Agents del protocol	46
8.1.1 Detecció	46
8.1.2 Atenció	47
8.1.3 Recuperació i Reparació:	50
8.2 Circuit	51
8.2.1 Resum de les accions d'atenció	51

8.2.2 Proposta de circuit	52
8.2.3 Resum circuit	54
8.2.4. Recursos d'interès	55
9. Comissió de seguiment i avaluació	56
10. ANNEXOS	58
10.1 Resum de les sessió participativa i tècnica i política sobre les línies d'acció del protocol	59
10.2 Accions de prevenció i sensibilització: Confirmades per la comissió tècnica política	80
10.3 Full de registre de les agressions	83

1. Presentació

El present protocol és fruit de la col·laboració de l'Ajuntament de Manlleu amb les consultores Gemma Tadeo i Carla Alsina. La col·laboració s'ha fet efectiva a través de l'inestimable suport de la Diputació de Barcelona i el treball conjunt entre institució i societat civil i s'ha dut a terme entre el 2019 i el 2020. Malgrat que és fruit d'un moment històric complicat, marcat per una pandèmia mundial, hem de posar en valor la participació de la qual emergeix el present document.

A tots i totes gràcies.

Les violències i agressions sexuals són una problemàtica estructural que afecta tota la societat. Per tant, és responsabilitat col·lectiva treballar per la seva erradicació. Les motivacions que proposen ser resoltes, sorgeixen de prendre consciència que a dia d'avui encara vivim en una societat patriarcal. Un dels seus mandats principals és utilitzar la violència com a forma de dominació. És responsabilitat de totes les persones que viuen a Manlleu poder donar resposta creant altres models de convivència basats en la igualtat i el respecte.

És per això, que des de l'ajuntament, des de 2016, s'han anat fent accions en aquesta línia, concretament en la d'erradicar les violències sexuals en l'oci nocturn, s'ha fet en coordinació i amb el suport del protocol de Comissió Fesminista de Fes-ta Jove. A partir d'aquestes primeres passes, l'Ajuntament de Manlleu ha treballat per implementar un Protocol contra les violències sexuals als diferents espais de Festa Major on es corresponsabilitzi els diferents agents implicats en el seu funcionament per tal que totes les dones i persones LGTBI puguin gaudir amb llibertat i seguretat dels espais lúdics i festius de les Festes Majors.

D'altra banda, la que la Junta de Govern Local, el dia 24 de setembre de 2019, Aprovar el l'adhesió al conveni de col·laboració entre el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Manlleu, al PROTOCOL DE SEGURETAT CONTRA LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ENTORNS D'OCI.

Tant pel correcte diagnòstic, com per determinar les mesures adequades, com per l'èxit d'implementació del protocol, és totalment necessària la participació i corresponsabilitat de tots els agents implicats, com de la ciutadania en general. És per això que la metodologia de treball ha hagut de ser d'una forma col·lectiva, transversal i procurant fomentar, a través de diferents jornades i processos la participació i implicació de tots els agents.

Aquest protocol suposa una fita important, permet dotar-nos d'un instrument molt complet i amb diferents eixos d'intervenció que permetran lluitar contra valors sexistes i masclistes de la societat heteropatriarcal. Ens permetran treballar de manera coordinada per un lliure gaudi de l'oci, i finalment, també, ens permetrà avançar cap a una societat lliure de violències masclistes.

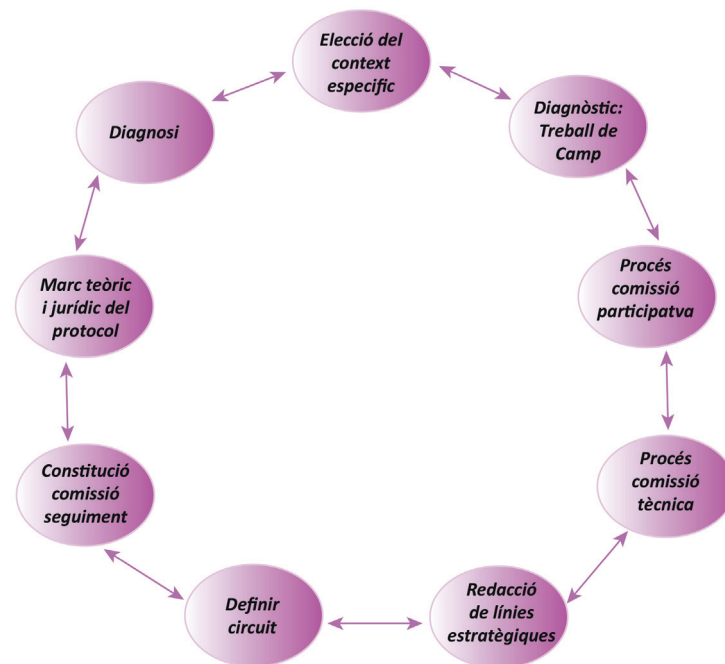
2. Justificació i Objectius

El present protocol ve a complementar les eines ja existents al territori, així com a ampliar la capacitat local d'incidir en la prevenció i actuar enfront de les agressions masclistes, en aquesta ocasió, en el context de les festes majors del municipi.

Aquest protocol consta d'un procés continu d'intervenció, on hi ha actuacions vinculades a la prevenció, a la detecció, a l'actuació en espais d'oci de Festa Major. Per això, més que un document, el que vol esdevenir aquest protocol és un procés col·lectiu viu i en constant revisió.

El protocol ha de contribuir a fer de la igualtat de gènere i de la prevenció de violències masclistes i heteronormatives un dels valors fonamentals de les festes majors.

Seguint amb les recomanacions de la Guia per l'elaboració de Protocols davant les violències sexuals de la Diputació de Barcelona, en l'elaboració d'aquest Protocol es tindran en compte els següents àmbits:

Font: Elaboració pròpia

El present protocol té com a objectiu principal consensuar principis i estratègies per abordar les violències sexuals des d'una perspectiva comunitària i integral. Els espais festius i d'oci són moltes vegades espais que afavoreixen les condicions d'interrelacions desiguals. Aquestes poden donar pas a masclismes, assetjament o agressions sexuals. Les lògiques patriarcal situades en un context específic d'oci afavoreixen la violència a l'àmbit festiu, ja que el que fan és normalitzar les

¹ <https://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/60917.pdf>

conductes de les persones agressores i per tant no legitima els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida i permet que aquestes formes de violència quedin silenciades, minimitzades i reproduïdes.

És per això que calen espais lliures de sexisme i de conductes abusives i masclistes que ens permetin poder relacionar-nos de manera segura i consentida. Per aconseguir-ho, conjuntament amb l'equip tècnic municipal, es defineixen els següents objectius:

Objectius marc del Protocol

1. Disposar d'un marc d'actuacions consensuat i coordinat sobre les violències sexuals en la Festa Major de Manlleu.
2. Oferir una resposta institucional i ciutadana contra les violències sexuals, potenciant la cultura de tolerància zero sobre qualsevol agressió masclista i discriminatòria que es pugui produir a Manlleu.

Objectius Específics

1. Implicar a tots/totes els agents a través de la corresponsabilitat vers la violència masclista i en particular de les manifestacions de violències sexuals en Espais Públics d'oci a Manlleu.
2. Potenciar espais a Manlleu que fomentin relacions segures, consentides, lliures i igualitàries.
3. Potenciar i fer créixer apoderament de les dones i persones dels diversos col·lectius LGTBI en la utilització de l'espai públic d'oci.
4. Formar i sensibilitzar als col·lectius i agents implicats que tindran responsabilitats en el Protocol.
5. Generar una resposta institucional que estigui alineada amb la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista. I la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

3. Marc conceptual de les violències sexuals.

Partim d'un sistema en què existeix una desigualtat estructural de poder, on aquelles persones socialitzades com a homes (també anomenades cisgènere homes) ostenten el privilegi i ocupen el centre, mentre que totes les altres ocupen un paper subordinat relegat als interessos i desitjos dels primers. Al llarg de tot l'aprenentatge inicial i durant bona part del cicle vital s'interioritza aquest sistema que classifica els subjectes en un sistema binari que condiciona la manera de relacionar-se. Aquesta estructura social desigual és visible en la nostra quotidianitat a través de la repartició desigual de tasques tant en l'àmbit públic com en el privat, el disseny dels espais des d'una mirada androcèntrica, el llenguatge sexista, els usos del temps que afavoreixen les tasques productives, entre d'altres.

Les dinàmiques que es generen en aquest sistema heteropatriarcal donen lloc a un conjunt de violències estructurals que s'acaben traduïnt en situacions de discriminació o desigualtat, algunes més visibles i rebutjades pel conjunt de la societat, però d'altres més invisibilitzades i normalitzades.

Per aterrar aquest marc al context de Festa Major (FM), ampliïm la mirada al que socialment es concep com a agressions tenint en compte, per exemple, el fet d'evitar llocs o situacions per por a rebre agressions físiques o sexuals, també s'articula com a violència al condicionar la llibertat de moviment de les dones i del col·lectiu LGBTI. D'aquesta manera, silenciar i minimitzar actituds masclistes "subtils" contribueix al fet que es donin expressions més visibles de violència, per la qual cosa rebutjar-les i posicionar-nos és clau.

L'amenaça constant d'agressió sexual cap a les dones alhora que se les culpabilitza en cas de patir-la. La normalització de la violència sexual es coneix amb el nom de "cultura de la violació". El fet d'evidenciar les arrels del problema i posar sobre la taula expressions de violència més simbòliques ens permet emprendre un veritable procés transformador cap al reconeixement i la protecció dels drets, històricament vulnerats.

D'aquest marc es desprenen les següents premisses:

Una agressió o un assetjament és un abús de poder d'una persona o grup de persones sobre una altra: no és un malentès, ni un conflicte. Es produeix quan es traspassen els límits de la persona o persones afectades. Cadascú té els seus límits, perquè aquests són personals i no és legítim qüestionar-los. Sovint en contextos festius es tendeix a emparar determinades actituds sota el

pretext de la festa i l'alcohol. Res justifica una agressió (ni les drogues, ni el vestuari, ni l'hora, ni l'espai...). Totes les persones poden ser agressores: totes podem traspassar els límits de l'altra. Tot i així hem de tenir en compte que ens socialitzem en un sistema heteropatriarcal, i la posició de privilegi de les persones socialitzades com a homes els converteix en potencials subjectes d'agressions. La violència masclista no és fruit de situacions casuais, individuals ni íntimes, és una conseqüència de la societat patriarcal. Entenem doncs, que la resposta que se li ha de donar no és aïllada, sinó organitzada i col·lectiva.

Empoderament fa referència al fet que és la mateixa persona o persones agredides qui han de decidir quin tipus de resposta volen donar a l'agressió, en cas que vulguin donar-la.

La cultura dels afectes, és a dir, una cultura que té en compte la interrelació amb les altres des de les cures i la llibertat d'opcions.

A més, per mantenir relacions sexuals el consentiment ha de ser afirmatiu (només un sí significa sí i no l'absència del no) i que està associat a una pràctica, situació i persona en particular en un moment determinat.

3.1 Que són les violències sexuals?

Les violències sexuals són formes de violència que atempten contra els drets de les dones i les persones LGTBI. L'espai públic presenta una prevalença del 24,2% de dones que han patit violència física i/o sexual, en el transcurs de les seves vides i, d'aquestes, un 7,2% de dones majors 16 anys, han patit violència sexual per persones desconegudes. Les dades ens mostren el gran impacte que tenen les violències en la vida de les dones. L'enquesta de Catalunya mostra el tipus d'agressions i les situacions d'assetjament sexual viscudes al carrer, les quals versen entorn de comentaris verbals, gestos ofensius, acostaments excessius, fregaments, exhibicionismes sexuals, etc., així com els efectes que aquestes tenen envers la salut psicològica de les afectades.

Assetjament sexual⁴ el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

² Associació Candela treballa per contribuir a la transformació social amb una perspectiva feminista i comunitària

³ Enquesta de violència masclista a Catalunya (2016) Generalitat de Catalunya. Departament d'interior
<http://interior.gencat.cat/ca/detalls/Article/LEnquesta-de-Violencia-Masclista-a-Catalunya>

⁴ Formes de violència masclista De la Llei 5/2008 (art 4)
https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=491383&action=fitxa

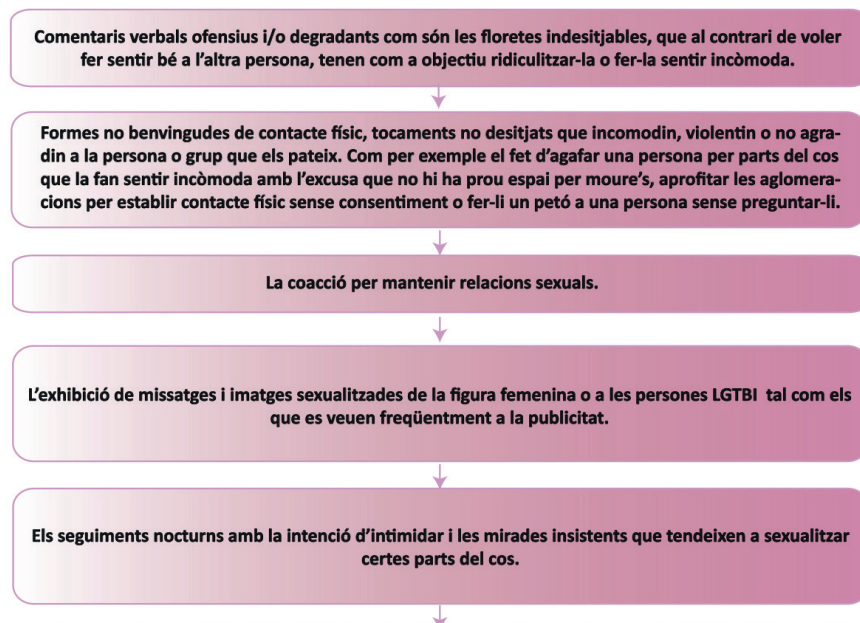
Agressions sexuals⁵ consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

Es fa difícil establir un límit clar entre les agressions física, psicològica i sexual, ja que tal com s'ha comentat abans, totes tres formen part d'un continu i tenen la mateixa arrel: el sistema heteropatriarcal.

Coerció sexual⁶ és un tipus de comportament sexual inadequat, que consisteix a **utilitzar tàctiques** de pressió verbal, mentides i disputes contínues per aconseguir un contacte sexual no desitjat per l'altra persona.

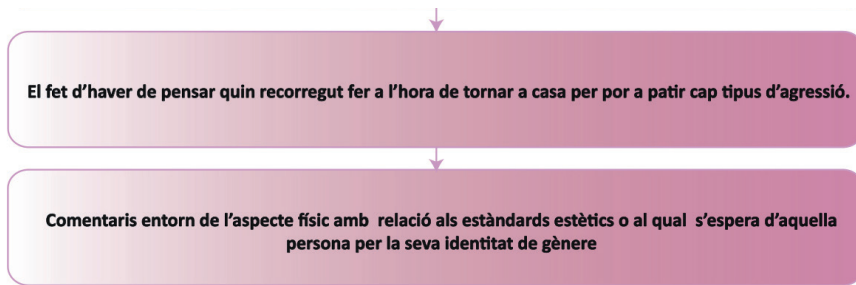
Assetjament i/o agressió sexista és una agressió física (o no), exercida sobre una persona per motius d'identitat de gènere, orientació sexual, aspecte físic amb relació als estàndards estètics. Així, exemples d'aquestes conductes inclouen (tot i que no només) diferents tipus de manifestacions:

És important posar alguns **exemples de violències sexuals** que es poden donar en context de Festa Major (FM):

⁵ Formes de violència masclista (art. 4)

⁶ DeGue y DiLillo (2005), van desenvolupar una escala per mesurar-la amb tres components: Insistència, xantatge emocional i culpabilització.

Qui les exerceix?

Com s'ha comentat a les premisses, totes les persones poden ser agressores. Així i tot, reiterem que la majoria d'agressions masclistes són exercides per homes cisgènere sobre persones socialitzades com a dones i altres identitats de gènere no normatives. Quan formem part de col·lectius mixtes, hem de ser conscients que aquestes conductes masclistes poden ser exercides per companys del col·lectiu/entitat. Es reconeix la dificultat i complexitat que representa aquest fet, però no per això la resposta ha de ser menys contundent i clara.

On es poden produir?

En la nostra quotidianitat i en els nostres espais festius. S'emparen en inèrcies socials com el "bon-rotllisme" associat al context festiu, les drogues i la idea que el que passa en aquests contextos forma part de la vida privada. Aquest conjunt d'elements funciona com a legitimador de les conductes de les persones agressores i, en conseqüència, deslegitima els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida i permet que aquestes formes de violència quedin silenciades, minimitzades i reproduïdes. Des de la perspectiva feminista, aquest tipus d'acions no són anècdotes aïllades, sinó que responen i formen part d'una violència estructural. Denunciar-les i combatre-les és una manera de fer política. En canvi, silenciar-les és ser-ne còmplice.

Qui ha d'intervenir?

Partim de la premissa que hem de donar una resposta conjunta com a ciutadania, per fer prevenció envers aquestes violències masclistes.

Els agents implicats intervindran de forma diferent en funció de les seves competències i responsabilitats i d'acord amb la gravetat dels fets o si el fet pot ser o no constitutiu de delictes.

4. Marc legal

Per facilitar la identificació i resposta de les violències sexuals en el context de Festa Major pot ser útil destacar el Marc legal Autonòmic, Municipal i Estatal sobre les violències sexuals i lgtbi-fòbiques. I per últim, esmentar la tipificació de les normatives europees i internacionals.

4.1 Àmbit municipal

Els Reglaments i les Ordenances Municipals són dues eines normatives que s'han d'utilitzar per aplicar la legislació d'Igualtat autonòmica i estatal.

Els reglaments poden incloure l'obligació d'establir mesures per reparar les agressions.

Les ordenances poden establir polítiques contra les agressions i clàusules als plens municipals en relació amb les llicències dels espais i locals d'oci en les festes on s'especifiqui l'obligatorietat de l'adhesió al Protocol, participació en accions de prevenció i detecció, suport a les campanyes de prevenció, formació del personal, etc.

➔ L'Ajuntament de Manlleu ha desenvolupat diverses normatives i polítiques públiques que aborden les violències masclistes i la igualtat en l'àmbit municipal. És per això, amb voluntat de coordinació i complementarietat que el present protocol s'acull a les actuacions que ja regeixin aquestes normatives i polítiques.

En el si del **Pla d'igualtat de Ciutadania de Manlleu 2019 – 2021** el present document respon a les línies estratègiques del pla d'igualtat, que troben la seva concreció de la següent manera:

Línia 1. Avançar en la visibilització social del compromís polític amb la igualtat de gènere mitjançant l'actuació transversal.

- ➔ Generant un procés de treball institucional i participat per la ciutadania de Manlleu on treballar per una Festa Major lliure de masclisme.
- ➔ Realitzant accions comunicatives del propi protocol i accions comunicatives de les festes.
- ➔ Aprovant per ple municipal el present protocol amb el debat polític que comporta.
- ➔ Destinant recursos, promovent i reforçant la figura de la tècnica d'igualtat.

⁷ Pla d'igualtat de ciutadania de Manlleu- 2018-2021

Línia 2. Reforçar els mecanismes i accions pertinents per combatre i prevenir les violències masclistes.

- ➔ Generant una mesura complementària i coordinada amb la resta de normativa vigent per abordar i prevenir les violències sexuals en context de Festa Major (FM)
- ➔ Facilitant la formació sobre violències sexuals amb perspectiva de gènere del personal de l'Ajuntament i, contribuint a la sensibilització de les entitats, associacions i de tota la ciutadania del municipi.
- ➔ Potenciant la participació de la ciutadania i, especialment, de les dones, per tal d'incorporar les seves necessitats, interessos i expectatives en el si de l'elaboració del protocol.

Alhora l'Ajuntament de Manlleu, ha treballat per dotar-se d'un **Protocol per a l'abordatge de la violència masclista dins l'àmbit de la parella a Manlleu 2016**.⁸

L'actual protocol dona continuïtat a la feina iniciada l'any 2016 amb la implicació de personal tècnic de diferents àrees que tracten la violència: Àrea Bàsica de Salut, Serveis Socials, Servei d'Informació i Atenció a les Dones de Manlleu, representants d'educació i Àrea de Promoció Social i Personal, Policia Local de Manlleu, Àrea d'Atenció a la Víctima de Mossos d'Esquadra. Per tant, s'ha consolidat l'objectiu bàsic que era millorar la qualitat d'atenció i ajuda de manera multidisciplinària a la víctima de violència de masclista i s'està treballant en la victimització secundària que podia produir la descoordinació o la desinformació dels serveis que tractaven la problemàtica.

Per al present protocol és de relleu d'aquest document⁹ donat que hi apareixen tots els serveis d'atenció especialitzada a les víctimes de violència masclista, així com els circuits acordats per les situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella. Aquests circuits són la base per l'elaboració dels circuits del present document.

En aquest apartat, també hem de parlar de les campanyes de prevenció i actuació davant **les agressions sexuals en els entorns d'oci**. Els antecedents que tenim, en aquest sentit, són la realització autogestionada del **Protocol d'actuació d'agressions sexistes**¹⁰ **que han elaborat el col·lectiu Fes-te Jove i la Xinxu Grup feminista de Manlleu** que es va realitzar el juliol del 2017 i segueix en constant creació per part del col·lectiu Fes-te Jove. I, en aquest marc es van desenvolupar diferents accions de prevenció, actuació i avaluació per tal que el pla es pugui anar implementant en el municipi en context de Fes-te Jove.

⁸ Protocol per a l'abordatge de la violència masclista dins l'àmbit de la parella a Manlleu 2016

⁹ Protocol per a l'abordatge de la violència masclista dins l'àmbit de la parella a Manlleu 2016

¹⁰ Protocol d'actuació contra les agressions sexistes. Fes-te Jove

4.2 Sistema autonòmic català

Aquesta normativa municipal, respon alhora a la normativa autonòmica següent:

La Llei Catalana 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, defineix la Violència sexual i abusos sexuals com una de les formes de violència masclista que es donen en l'àmbit social o comunitari “comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu”.

Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència inclou com a maltractament l'explotació i els abusos sexuals quan es tracta de menors i noies adolescents.

La llei 11/2014, per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia també defineix els diferents tipus de discriminacions i d'assetjament que poden patir les persones LGTBI per raó de la seva expressió i orientació sexual.

➔ **El consell comarcal d'Osona** ha desenvolupat diversos circuits i protocols que ordenen aquestes diferents lleis¹¹. **L'Ajuntament de Manlleu** hi col·labora. Qualsevol actuació que formi part d'aquestes diferents normes i que es reculli en aquests circuits i protocols, es remetrà a les actuacions que d'ells se'n derivin.

4.3 Sistema Estatal

Alhora en l'àmbit estatal trobem normativa específica en l'àmbit de les violències masclistes.

La Llei Orgànica 1/2004, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, inclou les agressions i la llibertat sexual i assenyala que és “la manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o dels qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, àdhuc sense convivència qualsevol altra forma de violència contra les dones basada en el gènere, que es produeixi fora de les relacions de parella”.

¹¹- Circuit comarcal d'actuació per a una intervenció coordinada contra la violència masclista en l'àmbit de la parella 2017

- Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la Catalunya central (Anoia, Bages, Berguedà i Osona). 2014

- PROTOCOL LILA Protocol marc per abordar les violències sexuals i sexistes en espais públics d'oci a Osona. Consell Comarcal d'Osona. Maig 2018

-Protocol per a l'abordatge de la violència masclista dins l'àmbit de la parella Manlleu 2016

El Codi Penal recull com a bé jurídic protegit “la llibertat sexual”.

Distingeix entre agressions i abusos sexuals. La llei Orgànica 1/2015, de modificació del C.P. incorpora el gènere com a agreujant i motiu de discriminació en els delictes d’odi seguint les recomanacions del Consell d’Europa especificades en el Conveni d’Istanbul.

Considera que hi ha agressió sexual quan no hi ha penetració utilitzant la violència o intimidació (art 178), per no contradir el principi d’intervenció mínima del dret penal.

Es consideren més greus els casos de violació, *“Cuando la agresión sexual consista en acceso carnal por vía vaginal, anal o bucal, o introducción de miembros corporales u objetos por alguna de las dos primeras vías...”*.

Llei 4/2015, de 27 d’abril, de l’Estatut de la víctima del delictes i els drets que s’han de reconèixer a les víctimes que han patit violències.

És un catàleg general dels drets que recull, entre d’altres, el dret a la informació, la protecció i el suport en tot cas; el dret a participar activament en el procés penal; el dret al reconeixement de víctima, i el dret a un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori.

Exercici d’acció penal i responsabilitat dels establiments o locals. Els delictes d’assetjament, abusos sexuals són delictes semipúblics.

4.4 Sistemes europeus

El Consell d’Europa a través del conveni d’Istanbul (en vigor des del 2014) en la Convenció sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica diu que aquestes formes de violència són un greu atemptat contra els drets humans i un obstacle cap a la igualtat. S’ha de lluitar per evitar la victimització secundària.

Assetjament sexual el conveni d’Istanbul amplia el concepte d’assetjament sexual més enllà de l’àmbit laboral, determinant que els estats han d’adoptar mesures legislatives. Així, doncs, les diferents manifestacions d’assetjament sexual o sexista constitueixen una violència sistèmica contra les dones i una forma de discriminació.

No hi ha consentiment en l'abús sexual en condicions de superioritat que forcin a obeir sense violència o intimidació física, o en situacions en la qual la víctima hagi estat drogada, es trobi sota els efectes de fàrmacs o "qualsevol altra substància", com l'alcohol. (art 181).

Els menors de 16 anys en situació d'abús i agressió sexual s'entén que no hi ha consentiment de cap classe per realitzar un acte sexual. Si hi ha violència o intimidació, delictes d'agressió sexual a un menor (art 183).

La Recomanació general 35 (2017) del Comitè CEDAW (conveni d'Istanbul, en vigor des de 2014) reconeix que les violències masclistes es produeixen en tots els espais i esferes de la interacció humana, ja siguin públics o privats i que els estats, incloent-hi l'autonòmica i local, tenen obligacions relacionades amb la prevenció, la protecció, l'enjudiciament i sanció, així com en relació amb la reparació de les víctimes.

4.5 Sistemes internacionals

Així mateix, tota aquesta normativa respon a una genealogia de mesures internacionals que anteriorment i contemporàniament han anat donant un marc per les polítiques i normatives presents.

ONU (1979). Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona.

(CEDAW), especifica que: "Els Estats han d'adoptar totes les mesures adequades per:

a) Modificar els patrons socioculturals de conducta d'homes i dones, amb l'objectiu d'aconseguir l'eliminació dels prejudicis i les pràctiques consuetudinàries i de qualsevol altra índole que estiguin basades en la idea de la inferioritat o superioritat de qualsevol dels sexes o en funcions estereotipades d'homes i dones".

ONU (1993) Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona

Diu que *"els Estats han d'assegurar que la re-victimització de les dones no es produeixi a causa de les lleis insensibles a les consideracions de gènere, a les pràctiques de la seva aplicació o d'altres intervencions", "prendre mesures per assegurar que els oficials de policies i fiscalies, així com altres autoritats públiques encarregades d'implementar les polítiques de prevenció, investigació i càstig de la violència envers les dones, reben entrenament adequat per sensibilitzar-les sobre les necessitats de les dones" i "animar el desenvolupament de guies adequades per assistir en la implementació dels principis establerts en aquesta"*

Declaració L'OMS (2011) defineix la violència sexual com: "tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats o les accions per

i càstig de la violència envers les dones, reben entrenament adequat per sensibilitzar-les sobre les necessitats de les dones” i “animar el desenvolupament de guies adequades per assistir en la implementació dels principis establerts en aquesta”

Declaració L’OMS (2011) defineix la violència sexual com: *“tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d’una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d’aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball”*. Assenyala el 2013 que la violència sexual abasta actes que van des de l’assetjament verbal a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social i la intimidació per força física.

5. Metodologia.

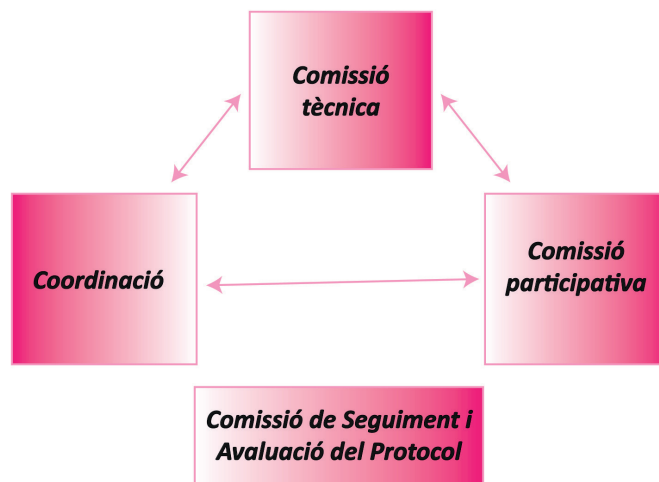
Aquest Protocol es realitza a través de metodologies participatives aplicades en els moments de recerca d’informació, d’anàlisi de la situació, de comprensió de la realitat i de recull de propostes. Aquestes metodologies acosten als agents claus al protocol i generen legitimitat i corresponsabilitat sobre el mateix. Generant consciència sobre els compromisos presos i la importància dels mateixos. Alhora, s’ha procurat promoure que les persones que organitzen les festes participin i es facin seu el protocol.

És important destacar també la metodologia quantitativa i qualitativa que s’ha emprat al llarg del procés. Aquesta ha sigut la realització de deu entrevistes semiestructurades i qüestionaris sobre percepció de les violències sexuals i dinàmiques d’oci. Així mateix, es treballa amb l’anàlisi documental per filar les accions prèvies amb el present document. Són de destacar les propostes dels grups de treball participatius amb població i personal tècnic. Al llarg d’aquestes activitats s’ha anat recollint informació per crear la diagnosi i les línies estratègiques i d’acció del protocol

Totes les eines i tècniques, així com el conjunt de la metodologia s’ha treballat des d’una perspectiva de gènere o feminista. S’ha procurat tenir en compte una mirada interseccional de les desigualtats i també una perspectiva que impliqui i tingui en compte a les persones LGTBIQ+ com agents vulnerabilitzats que pateixen les violències relacionades amb el gènere.

5.1 Òrgans de coordinació i participació

Per tal de dur a terme aquest protocol de manera coordinada i tenint en compte tots els agents imprescindibles per a l'elaboració d'aquest document, ens hem dotat d'un seguit d'òrgans, que, com es mostra en el següent quadre, han treballat de manera coordinada en el procés d'elaboració de cada un dels àmbits del Protocol:

Font: Elaboració pròpia

A continuació es descriuen les entitats i persones participants a cada una dels òrgans:

Coordinació. Consultores + Referent Ajuntament (Tècnica d'igualtat).

Comissió Tècnica Tècnica d'Igualtat i Psicòloga del SIAD, Tècnica Salut Pública, Coordinadora de l'Àrea de Promoció Social i Personal Salut Pública Consum i Igualtat, Tècnica de Fires i Mercats, Regidor D'igualtat, Regidora de Cultura, Policia Local cap D'OAC.

Comissió Participativa. Comissió Feminista de Fes-te Jove, Fes-te Jove, Serpent, Comissió Festes barri de Gràcia, La Granja, Diables, Comissió festes Vilamirosa, La Xinxà, Casal Boira Baixa, Foment, Brindis, Col·lectiu LGTBI de Manlleu, Comissió Tècnica i Coordinadora de l'Àrea de Promoció Social i Personal Salut Pública Consum i Igualtat.

Comissió Seguiment i Avaluació del Protocol. Es crea al final del procés per fer el seguiment de les diferents línies d'acció i eixos d'implementació.

5.2 Tècniques de recerca i procés participatiu

En el procés que es descriu a continuació hi ha hagut una coordinació constant de l'equip de coordinació, que no es descriurà, no obstant això, sí que s'especificarà el paper que ha tingut cada una de les comissions en el desenvolupament de cada àmbit del protocol.

Per la realització del Diagnòstic.

6. Qüestionari sobre violències sexuals en les Festes Majors de Manlleu.
7. Anàlisi documental de les accions prèvies (marxa exploratòria), protocols i circuit de Manlleu.
8. Entrevistes semi-estructurades amb agents clau: Comissió Feminista de Fes-te Jove, Associació Serpent, Comissió Festes de Gràcia, Comissió Festes de Vilamirosa, Regidor Igualtat, Regidora de Cultura, Tècnica Salut Pública, Tècnica Fires i Mercats, Tècnica d'Igualtat i psicòloga del SIAD, Xinxà, Policia Local. Cap d'OAC i Cap d'Àrea de serveis i persones.

Mapeig dels recursos, serveis i agents al voltant de festes majors.

Sessions de diagnòstic amb les comissions:

1. **Comissió participativa.** Anul·lada per estat d'alarma Covid-19.
2. **Comissió Tècnica.** Anul·lada per estat d'alarma Covid-19.

Pel disseny línies estratègiques i accions del protocol:

- ➔ Buidatge de propostes sorgides d'entrevistes i enquestes.
- ➔ Sessions de la comissió participativa i comissió tècnica i política per definir les línies estratègiques i d'acció.
- ➔ Definició del quadre operatiu d'accions i circuit.

1. Comissió participativa. (1 sessió)

- Planificar actuacions.
- Dissenyar línies estratègiques.
- Comunicació i eines del protocol.

2. Comissió Tècnica i Política (3 sessions)

- Presentar Resultats de la sessió participativa.
- Adequació de les actuacions planificades en la sessió participativa.
- Definir les línies estratègiques i accions del protocol.
- Definir els agents detectors i d'atenció.
- Definir el circuit.

Per la presentació i formació per la implementació del Protocol:

- ➔ Constitució de la comissió de seguiment i avaluació del protocol.
- ➔ Presentació a equip de govern del document final al ple municipal.
- ➔ Presentació pública i roda de premsa.
- ➔ Formació entitats, bars, serveis de restauració de Festa Major.

6. Diagnòstic

Aquest diagnòstic presenta dades sobre la percepció de les violències sexuals en el context de Festa Major (FM). Si es posa el focus en les dinàmiques pròpies de les desigualtats de gènere, de les violències de gènere i de les violències sexuals en espais d'oci, podem extreure un seguit de conclusions principals que cal tenir en compte per entendre com funcionen.

Fa un recorregut pel mapeig d'agents, l'organització de les festes, els espais, etc. Identificant quins són els punts claus on cal prestar atenció Al moment de pensar intervencions coordinades.

També vol analitzar des de mirades creuades, les accions preventives, de detecció, atenció i recuperació que s'han realitzat fins a dia d'avui, amb relació a l'abordatge de les violències sexuals al municipi en context de Festa Major.

Les dades i descripcions que es presentaran en aquest apartat estan extretes de les entrevistes semiestructurades i del qüestionari de violències sexuals.

6.1 Percepció sobre les violències sexuals i dinàmiques patriarcal en el context de Festa Major

En relació a la **participació dels homes i les dones** a la Festa Major trobem que és molt comú que els homes i les dones participin de manera diferenciada segons l'activitat.

“Per socialització de gènere, s'entén aquell procés pel qual les persones es converteixen en homes o dones, a partir del sexe que se'ls ha assignat, fins i tot abans de néixer. Això significa que, des que estem a la panxa de les nostres mares, el fet de ser nen o ser nena influeix en com ens veurà la societat, quines expectatives tindrà sobre el nostre futur, quines tasques socials ens assignarà, quins espais haurem d'ocupar i de quina forma, quina sexualitat haurem de desitjar, etc.”¹²

¹² <https://ajuntament.barcelona.cat/recursospedagogics/ca/violencia-espai-public/aprendre-ser-home-ser-dona>

“Per tant, com assenyalen autores feministes com Carole Pateman (1987), l'anomenat “contracte natural” es basa en un contracte previ, del qual no es parla en les teories polítiques: el “contracte sexual” que assegura l'accés als homes als cossos de les dones. La divisió sexual que suposa la separació entre espai públic i privat situa les dones d'una manera suposadament “natural” a l'espai privat. I aquí rau una de les claus del model contractualista: pretén naturalitzar un model ideològic i, de fet, aconsegueix amagar-se amb conseqüències fins a l'actualitat – el caràcter ideològic i de fet aconsegueix amagar– el caràcter ideològic de la separació de les dues esferes.¹³”

Així mateix trobem que en molts casos les activitats estan segregades, seguint els estereotips de gènere i es realitzen activitats que no reconeixen les tasques reproductives, aquestes queden invisibilitzades i sobretot, queden fora de la celebració.

“Nosaltres funcionem bastant per necessitat. La primera necessitat era que fèiem assemblees i érem una o dues noies en les assemblees i quinze nois, les noies vam dir que havien de fer alguna cosa. En molts actes també la participació de les noies era molt baixa perquè la nostra presència era molt reduïda. També es feien actes on participaven noies, com el Cantabars, tot i ser poques. Hi havia altres com era el doblatge de pelis porno que aquí les noies ens era molt violent. Vam començar a verbalitzar els nois perquè ens sentim violentes en aquests actes.” Fes-te Jove

Troblem en aquesta resposta una dinàmica que té relació amb la baixa participació de les dones en els espais de decisió i preparació de les festes històricament relacionada amb els homes

“El model de masculinitat hegemònica està orientat a la realització a l'àmbit públic, l'agressivitat, la competència i la demostració de força i d'independència, amb una necessitat d'afirmar constantment la pròpia masculinitat. El seu model de sexualitat posa al centre la satisfacció del propi desig, l'acció i l'impuls incontinència.

En contraposició, el model de feminitat hegemònica s'orienta cap a la realització a l'àmbit domèstic, a la cura, la dependència, amb un missatge constant d'indefensió, debilitat i de necessitat de protecció. El seu model de sexualitat se centra en la satisfacció del desig de l'altre, la passivitat i la centralitat de l'amor romàntic. L'amor romàntic s'entén com l'amor, heterosexual, ideal i idealitzat, que posa al centre l'entrega a l'altra persona, el patiment, la possessió i el sacrifici, i sense el qual les persones, sobretot les dones, no se senten realment completes com a individus.

Tant el model de masculinitat com el de feminitat hegemòniques són heteronormatius, fet que significa que per encaixar dins de les “normes”.¹⁴

¹³ Guia per l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci. Diputació de Barcelona 2018.

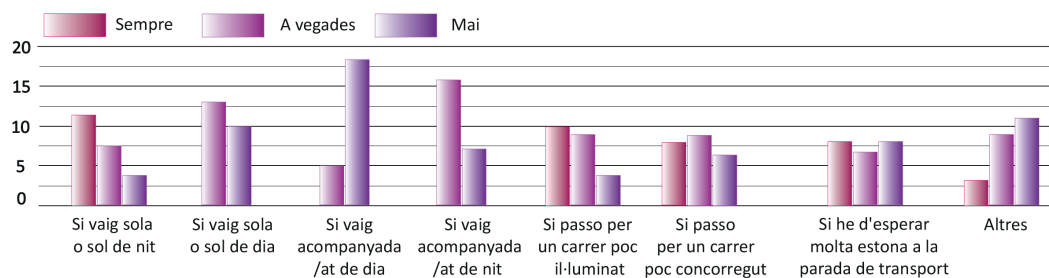
Així mateix trobem una alta participació d'homes en activitats que responen als estereotips de gènere masculins: consum d'alcohol, consum de pornografia , etc. Aquesta segregació d'activitats respon a una inèrcia històrica que es pot trobar en més actes de la Festa Major.

Amb relació a la **percepció sobre les violències sexuals en el context de Festa Major**. La majoria de les persones enquestades perceben por quan van soles o per espais poc il·luminats durant la festa major. Es fa palès llavors que un factor clau és la **disposició urbana**. Així mateix un altre factor clau és **el transport i/o el trajecte en horari nocturn**.

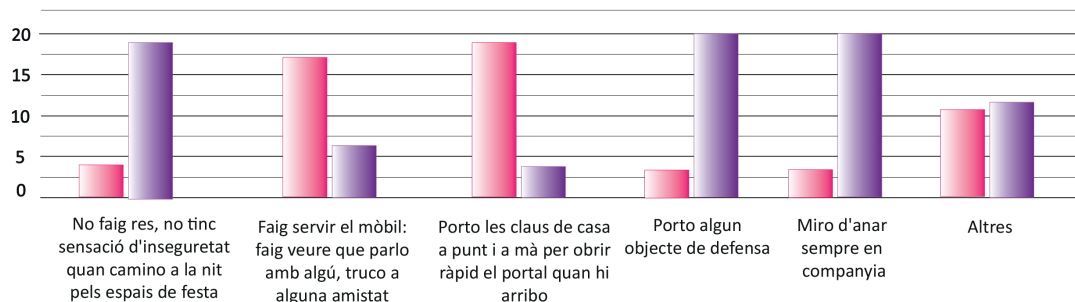
“La construcció de l'espai en llocs “segurs” o “perillosos” té rellevància, ja que l'espai juga un paper molt important en la reproducció de les estructures patriarcals i en les ideologies i imaginàries entorn la por (i la valoració que fan les dones respecte a les expectatives que tenen de determinats llocs). Naredo (2009) aborda el problema de la seguretat amb enfocament de gènere, desgranant la relació entre les dones i l'espai públic no ha estat pensant per elles.¹⁵”

Com a resposta i reacció a aquestes sensacions d'inseguretat, les persones manifesten que actuen davant d'aquesta situació fent servir el mòbil, portant les claus a la mà o canviant d'itinerari per no passar pel lloc que perceben amb por.

7. Tens sensació d'inseguretat quan et desplaçes d'un espai festiu a un altre o quan tornes a casa en alguna d'aquestes situacions?

9. Que fas per evitar ser assetjat/da, molestat/da o agredit/da al caminar de nit als espais o entorns festius de Manlleu?

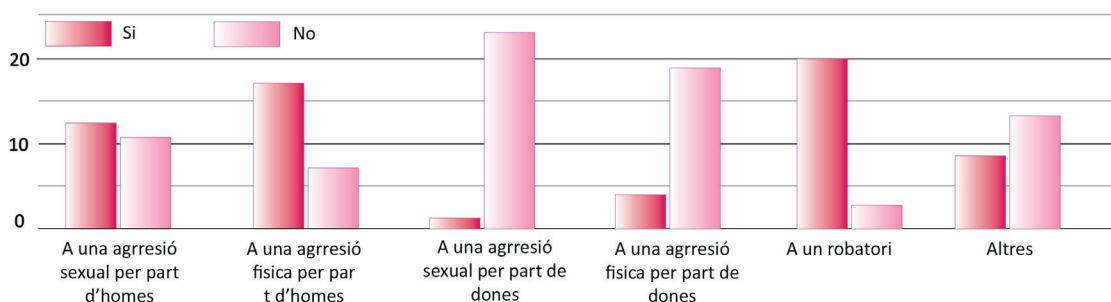
¹⁴ <https://ajuntament.barcelona.cat/recursospedagogics/ca/violencia-espai-public/aprendre-ser-home-ser-dona>

¹⁵ Guia per l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci. Diputació de Barcelona 201823

Veiem, en les respostes anteriors, com la majoria perceben por a patir un robatori , una agressió física per part d'un home o una agressió sexual per part d'un home. No tenen por de patir una agressió física per part d'una dona o una agressió sexual per part d'una dona. Aquesta diferència en la percepció es sustenta en un imaginari sobre **la impunitat dels homes en els contextos d'oci nocturn**. Com és sabut, els **contextos d'oci nocturn faciliten l'exercici de la violència** per múltiples factors que ja han anat apareixent: foscor, manca de transport.. I altres que encara no han aparegut com que el consum de substàncies i alcohol sol estar associat a les situacions d'assetjament i agressió sexual, però en aquest sentit, trobem que habitualment el **consum culpabilitza les dones i deixa de responsabilitzar els homes**.

“L’espai públic, i en particular els carrers , han estat definits en el nostre entorn cultural com l’espai masculí, al qual les dones són alienes, i on les dones que hi són “són vistes” o considerades com a “prostitutes” , és a dir com , l’antítesi del que “les bones dones” D’aquí les violències vers les dones en aquest àmbit hagin estat -fins a cert punt- responsabilitat de les mateixes dones que les pateixen, ja que elles s’han exposat en primer lloc, només per ser-hi. Així, les dones que van soles al carrer, o que surten soles, són considerades, fins i tot avui dia parcialment responsables del que els hi passa. Sota la falsa neutralitat dels espais públics hi ha una discriminació per raó de gènere: les violències sexuals no només són agressions físiques i psicològiques, sinó que són mecanismes altament efectius per expulsar les dones d’allò públic.”¹⁶

8. Si tens sensació d'inseguretat, per quins motius és?

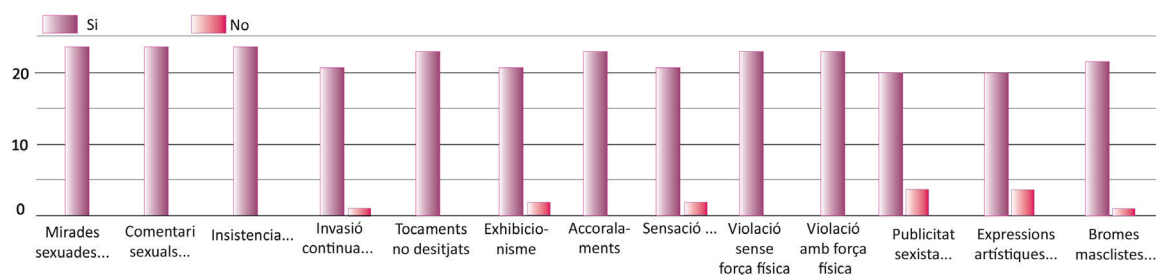
Per tal de poder establir alguns indicadors de percepció, hem preguntat a l'enquesta sobre la tipologia de violències sexuals. Gran part de les persones enquestades consideren com a violències sexuals:

- Mirades sexuades i continuades no desitjades
- Invasió continua de l'espai vital
- Acorralaments amb finalitats sexuals

¹⁶ Guia per l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci. Diputació de Barcelona 2018

- Violació amb força física
- Violació sense força física
- Bromes sexistes amb contingut sexual
- Comentaris sexuals no desitjats
- Tocaments no desitjats
- Exhibicionisme i sensació de por a patir una agressió sexual/o masturbació en espais públics
- Publicitat sexista amb finalitats sexuals
- Expressions artístiques (música, ball, teatre, etc.) que tractin la dona com a objecte sexual
- MiBromes masclistes amb contingut sexual

11. Estàs d'acord en que aquests fets són formes de violència sexual?

En aquest sentit ens trobem, davant d'una mirada amplia sobre Violència Sexista, més que en un imaginari formal de Violència Sexual. Això ens permet inferir que quan estem parlant de la percepció de la violència s'està incloent també aquelles **accions i actituds que reforcen els estereotips de gènere**. L'imaginari de la Violència Sexista ens posa davant d'un marc més obert i ampli que contempla que el sistema patriarcal genera forces que empenyen i possibiliten les violències sexuals. És important per aquesta mirada, llavors, no incidir només en la prevenció i abordatge de les violències sexuals formals, sinó també obrir l'àmbit d'actuació a **dinàmiques patriarcales que es donen en contextos festius**.

Així ens ho expressa un dels membres de les entitats del municipi: *"Sí tinc constància de les agressions sexuals que hi ha a les festes, les noies de punt lila ens expliquen, i impacte perquè no t'ho imagines. Com a homes penses deunido!, el poc conscienciats que estem. Les noies del punt lila fan balanç és fa públic"*.

Un tema de fons, que apareix de manera tangencial en les entrevistes és la del consum d'alcohol i altres substàncies vinculades a la violència sexual. El consum culpabilitza les dones però legitima i deixa de responsabilitzar els homes. Existeix una percepció social, col·lectiva i fins i tot en la jurisprudència, que davant una situació de violència el consum de substàncies penalitza i culpabilitza les dones i legitima i no responsabilitza els homes. Així, el consum de drogues funciona com a un atenuant per a les persones agressores i com agreujant per a les persones agredides. Cal anar amb compte amb aquestes percepcions.

a un atenuant per a les persones agressores i com agreujant per a les persones agredides. Cal anar amb compte amb aquestes percepcions.

En relació a les **vivències de les violències sexuals en el Marc de Festa Major**, la majoria de persones enquestades han presenciat algun tipus de violència sexual en festes major. La franja de freqüència més alta que han presenciat són: mirades sexuals no desitjades, comentaris sexuals no desitjats, bromes sexistes amb contingut sexuals. Darrerament la freqüència més elevada és invasió continua de l'espai personal, insistència de l'altra persona davant la negativa, tocaments no desitjats. En una freqüència molt més baixa, han presenciat: exhibició i/o masturbació en els espais públics, acorralaments amb finalitats sexuals, violació sense força física i violació amb força física.

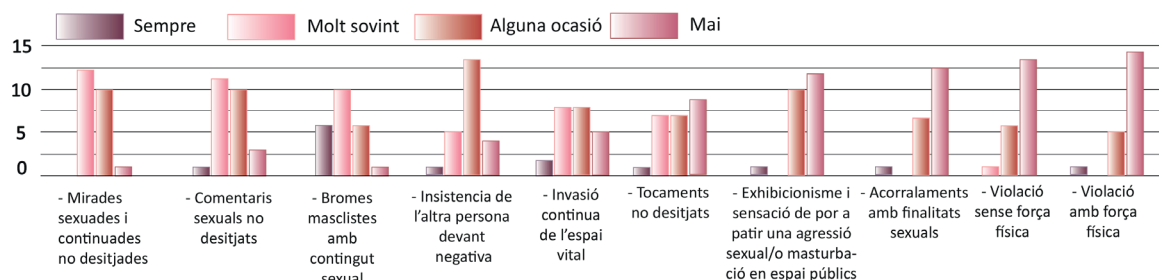
Tal com diuen algunes de les persones entrevistades sobre les violències sexuals en Festa Major són les següents:

“Tocaments agressions verbals, assetjament, tocaments. Són coses que malauradament fa uns anys no ho tenen com a conscients i ara saben que ho poden denunciar al punt lila, la gran majoria són apropaments.

“Magrejos. Ens hem trobat en alguna que va més enllà. Encara ens trobem que moltes dones no identifiquen les agressions que reben Llavors ens trobem que les noies que donen visibilitat aquestes violències solen ser les noies més conscienciades. Tenim feina en aquet sentit que és sensibilitzar la gent que no està tan conscienciada “

”Majoritàriament les agressions són de nivell 1, hem tingut puntualment de nivell 2 (estiraments de cabell, amenaces...). Hem tingut nivell 1 reiterat que s’han convertit en nivell 2 això ens hem trobat bastants cops. Intimidacions, comentaris, invasió de l’espai.”

12. Als espais festius on acostumes a anar, quines d'aquestes situacions has presenciat i amb quina freqüència?

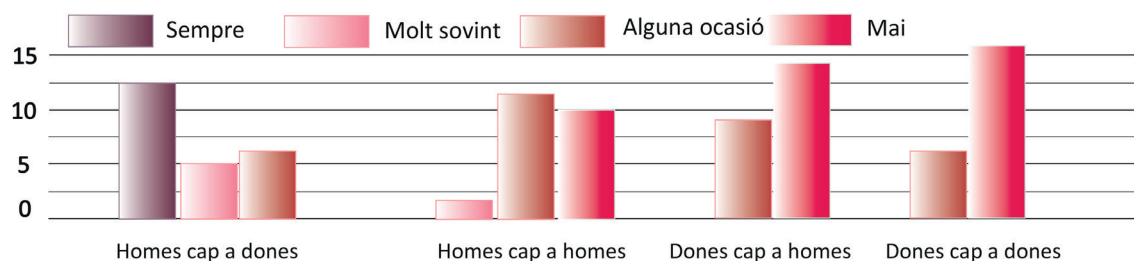

Com podem veure pels resultats, la majoria de violència sexista, assetjament i agressions sexuals són de tipologia oportunista i no de tipologia premeditada. Contràriament a l'opinió generalitzada, les agressions sexuals més freqüents són per part d'homes que les exerceixen cap a una persona amb escassa o nul·la capacitat de reacció per un consum voluntari de substàncies. Són persones que potser no tenien la intenció de cometre una agressió, però que es troben en la disponibilitat de fer-la i la duen a terme. També existeixen les agressions premeditades, que gaudeixen de més publicitat ens els mitjans de comunicació, que són un dels operadors de la cultura de la violació, però que no són els més habituals.

En aquest sentit ens trobem amb vivències que tenen a veure amb a les entrevistes *“Una cosa greu que ens va passar, una noia que estava a un cotxe sola dormint i la van sacsejar uns nois. Però el gran gruix és tocaments, assetjaments, apropaments”* (Fes-te Jove)

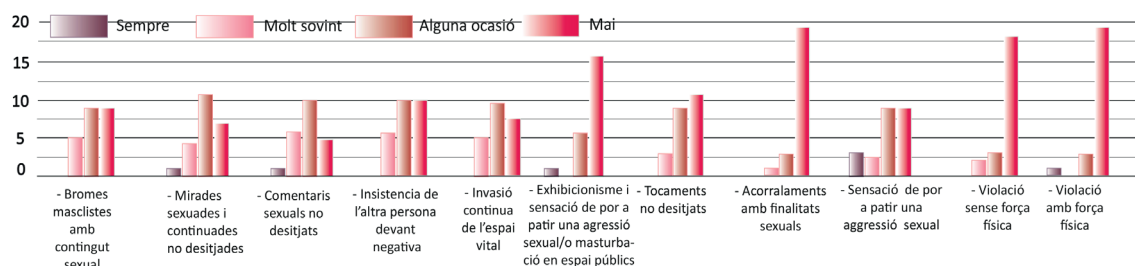
Com ja veiem en els relats, també en l'enquesta es veu que la direccionalitat d'aquestes violències són majoritàriament d'homes cap a dones.

13. Quina direccionalitat has observat aquestes situacions

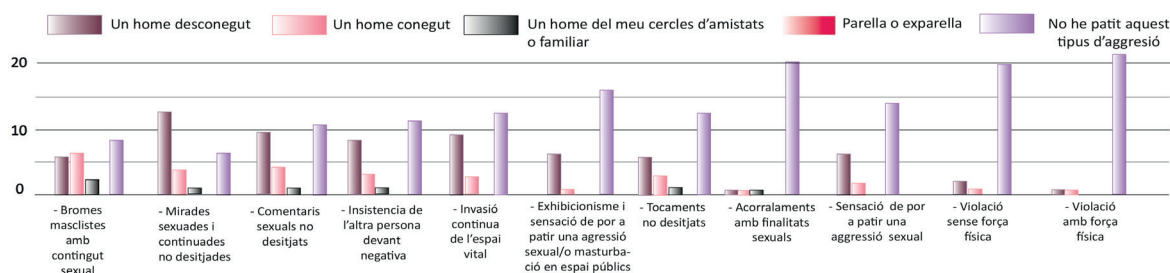

Pel que fa a les violències sexuals viscudes en primera persona en la Festa Major, la freqüència més elevada són: bromes sexistes amb potencial sexual, comentaris sexuals no desitjats, tocaments no desitjats, mirades sexuades i continuades. Amb una freqüència menor: Acorralaments amb finalitats sexuals, exhibicionisme i/o masturbació en espais públics, Invasió de l'espai. Per a patir una agressió sexual. I en alguna ocasió: violació amb força física i violació sense força física.

15. En un espai festiu o en trajectes cap a la festa, cap a casa, espais de voltant, etc...Quines d'aquestes formes de violència sexual has patit?

16. En cas d'haver patit alguna d'aquestes formes de violència sexual per part d'un home, pots indicar quin vincle tenies?

Els comportaments que formen actituds d'assetjament responen al que s'anomena **la cultura de la violació**. Les violències sexuals enteses com a formes de limitar la llibertat sexual de les dones i de persones LGTBIQ+ i com a formes d'agressions sexuals de tota mena, intensitats i freqüències estan normalitzades a la nostra societat. També s'entenen en moltes ocasions com a fenòmens de naturalesa humana i estan generalitzats en els discursos i les pràctiques.

Sovint es normalitzen els comentaris sexuals no desitjats (piropos), justifiquen les agressions sexuals per part dels homes com a causa incontrolable d'arrel biològica, cultura de la violació, estigma de puta, d'escalfabraguetes i d'estreta.

Alhora, es fa palès a l'enquesta, hi ha una baixa percepció dels homes com a potencials agressors per part dels mateixos homes. Sigui a nivell d'autopercepció o de percepció d'iguals. Es mostra aquí una mancança vers l'anàlisi de la realitat per part dels homes. Les violències sexuals pels homes són de caràcter puntual i no sistèmica. Hi ha una resposta a la defensiva, de relativització i de menyspreu d'homes cap a les agressions cap a dones. La majoria d'homes afirmen que mai han agredit però en canvi hi ha moltes dones que han patit agressions per part d'homes.

6.2 Antecedents de resposta coordinada a les violències sexuals

Amb relació a **la resposta coordinada**, com s'ha anomenat anteriorment en l'apartat de normativa municipal, Manlleu disposa de diferents eines i instruments que aborden les violències masclistes i promouen la igualtat, aquests les següents:

- Circuit comarcal d'actuació per a una intervenció coordinada contra la violència masclista en l'àmbit de la parella.
- Protocol lila. Protocol marc per abordar les violències sexuals i sexistes en espais públics d'oci a Osona. Consell Comarcal d'Osona.
- Pla de ciutadania de Manlleu (2018-2020).
- Dues marxes exploratòries amb perspectiva de gènere.

- Protocol per a l'abordatge de la violència masclista dins l'àmbit de la parella de l'ajuntament Manlleu.
- Circuit Conarcal per l'abordatge de la violència masclista d'Osona
- Protocol d'actuació contra les agressions sexistes. Fes-te jove.

A més a més, a Manlleu fa quatre anys (2017-2020) que s'implementa un protocol d'actuació davant les agressions sexistes de *Fes-te Jove* de Manlleu, autogestionat per la comissió Feminista de Fes-te Jove. Aquest protocol sorgeix de la necessitat dins del propi col·lectiu Fes-te jove per augmentar la participació femenina en les assemblees i canviar certes dinàmiques o esdeveniments que es donen com a tot col·lectiu, entitat, organització, institució. Aquest protocol sorgeix com un punt de partida per anar treballant i transformant col·lectivament el canvi cap a unes dinàmiques i una estructura amb més perspectiva feminista.

L'elaboració del protocol va ser realitzada per la comissió Feminista de Fes-te jove juntament amb el col·lectiu feminista de Manlleu la Xinxà. El procés d'aquest protocol ha sigut molt gratificant i amb bons resultats per la comissió Feminista dins del col·lectiu Fes-te jove i en l'organització de la Fes-te Jove de Manlleu. Cada any que han anat avançant, els ha servit per repensar quins dels elements estan funcionant i quins no. Al mateix temps, ha posat en valor la participació de les dones dins del col·lectiu i treballar una mirada de conjunt per repensar certes dinàmiques masclistes dins del col·lectiu i de com pensar i gaudir la Festa Major.

Ahora que han avançat en aquest procés de transformació feminista, també han avançat amb la coordinació, gestió i visibilització de les violències sexuals i agressions sexistes dins del marc de *Fes-te Jove*, amb coordinació amb les diferents àrees de l'ajuntament. Des del 2017 la comissió Feminista de Fes-te Jove es coordina amb la Tècnica d'igualtat i responsable del SIAD amb la gestió de les violències sexuals. A aquesta coordinació, cal afegir les reunions prèvies i post festa major, amb els diferents agents: SIAD i Tècnica d'igualtat, Cap de l'àrea de l'OAC de la Policia Local, Tècnica de Salut Pública, Tècnica de fires i mercats, Regidoria d'igualtat i Regidoria de cultura. Han generat un circuit propi i han realitzat una sèrie d'actuacions, així com identificat tota una sèrie de mancances que es recolliran a continuació en l'apartat sobre principals conclusions del diagnòstic.

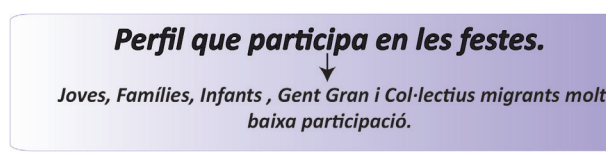
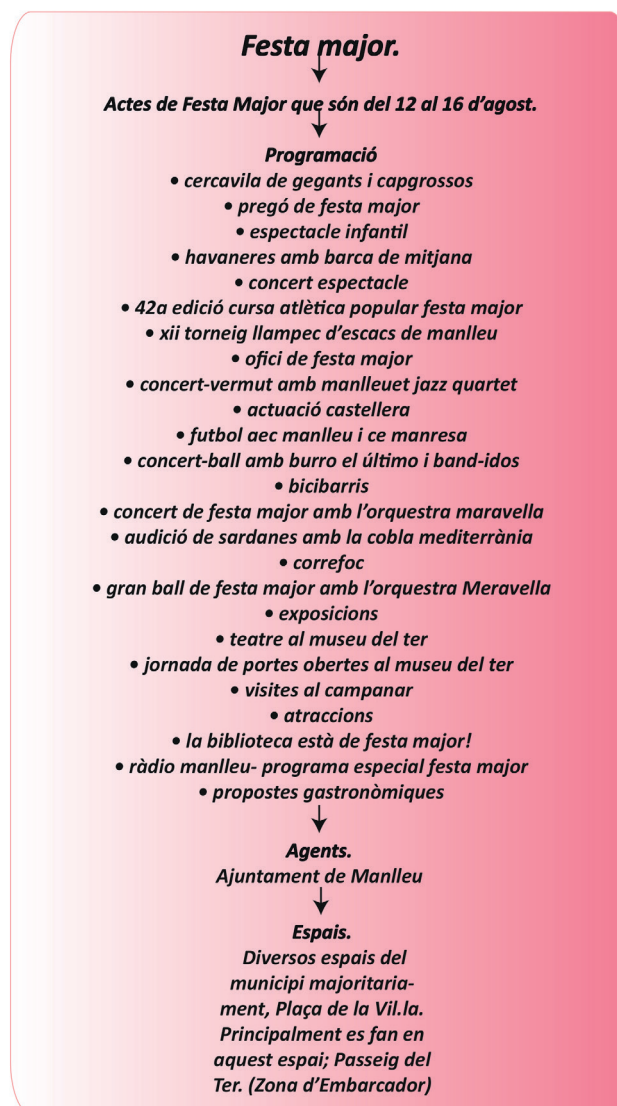
6.3 Mapa d'agents i organització de Festes Majors

És important que el Protocol insereixi i complementi espais de treball que ja han estat creats,

i no crear-ne de nous per a intervenir. Per aquest motiu, és necessari crear un mapeig de tots els esdeveniments que es realitzen per la Festa Major la Festa Serpent. Al mateix temps, deixar constància en aquest document, els dies i les entitats que organitzen els actes de Fes-te jove, ja que són unes festes autogestionades amb alta participació de la població de Manlleu, on tenen un protocol d'abordatge de les violències sexuals en els seus espais autogestionats ja en funcionament i en el que aquest ens dona suport a l'entitat en base a les necessitats detectades per la mateixa amb assessorament, formació específica i materials de sensibilització.

Tenint en compte la importància del mapeig dels agents de Festa Major, en l'entrevista personal amb la tècnica de Fires i Mercats, vàrem dedicar una gran part de la conversa a construir aquest mapeig.

6.4 Principals conclusions del diagnòstic

En la nostra societat existeixen unes desigualtats de gènere fonamentades en un marc de relacions de poder heteropatriarcal. Si posem el focus en les dinàmiques pròpies de les desigualtats de gènere, de les violències masclistes i de les violències sexuals en les Festes Majors, així com ho hem fet en aquest diagnòstic, podem extreure un seguit de conclusions principals que cal tenir en compte de cara a les línies estratègiques i el pla d'acció que volem construir.

En aquest apartat trobem ja més filtrats els resultats sobre les entrevistes i les enquestes, correlacionats amb els principals mites sobre feminitat i masculinitat hegemònica, també amb les premisses de la cultura de la violació i altres eines conceptuals i teòriques que permeten analitzar la realitat municipal de Manlleu sobre violències sexuals des d'una perspectiva feminista.

Evidentment no podem obviar que hi ha una trajectòria feta, és per això que hem fet una taula que correlaciona les principals conclusions amb l'existència o no de mesures prèvies per tal d'abordar-les.

Aquestes conclusions barregen les necessitats més estructurals, d'abordar les violències sexuals i les dinàmiques masclistes amb mirada àmplia; i alhora té en compte les necessitats més concretes que sorgeixen de la trajectòria que es té a nivell d'actuacions del protocol de Fes-te jove. A continuació es llisten de manera general i es treballaran en detall en la definició de les línies estratègiques i el pla d'acció.

6. **Necessitat de trencar amb la premissa de què els contextos d'oci nocturn faciliten la violència.** En contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del "tot s'hi val" i "són coses que passen" està molt estesa i normalitzada. La responsabilitat es dilueix a través del contextos grupals i de consum.

7. **Necessitat de no caure en la tendència a situar el detonant de la violència sexual en la substància i no en la subjectivitat i el marc social sexista.**

8. **La majoria d'agressions sexuals són de tipologia oportunista i no de tipologia premeditada.** Tot i que no apareix en la diagnosi, el 81% de les dones que han patit agressions sexuals, han estat exercides per part de persones conegudes: parelles, exparelles, amics, coneguts i familiars. En aquest sentit cal tenir present la necessitat d'abordar preventivament aquestes situacions.

9. **La configuració dels espais d'oci i els desplaçaments condicionen i limiten la llibertat de moviment de les dones als espais públics.** És majoritària entre les dones, que la percepció d'inseguretat o de llibertat està molt condicionada per la configuració i el disseny dels espais d'oci i de l'urbanisme en general. També en els desplaçaments per espais públics. Això genera por, inseguretat i un seguit d'estratègies que les dones procuren utilitzar per minimitzar i evitar espais, rutes i horaris. La cultura de la violació, conjuntament amb la falta de perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics i locals d'oci, és una de les causes d'aquesta limitació de les llibertats sexuals de les dones.

A partir de les entrevistes emergeixen espais municipals on cal actuar:

- Voltants de pavellons i espais polivalents.
- Zones detectades o percebudes com insegures; es tracta de rutes estiuenques que es fan servir durant la festa major: Passeig del TER, Zona esportiva, Els voltants del Pavelló, Embarcador, Barri de l'Erm, Nucli antic (Carrer Vendrell, Carrer de la Passió, Dalt Vila), Passeig Sant Joan, Avinguda Roma, carrer de la Cavalleria, Parc del Benet, Estació de tren, Avinguda Roma, Zona del Cementiri.
- Parades de bus.
- Zones de tancament i voltants dels esdeveniments de Festa Major.
- Vigilància Policial en els carrers més apartats i amb poca il·luminació.
- Crear rutes segures per tornar a casa.

↓

10. Necessitat de desaprendre de la sexualitat tabú, heteronormativa i masclista. Arran de les violències sexuals, hi trobem uns aprenentatges de la sexualitat basats en missatges diferents de noies i nois en un marc de relacions de poder heteropatriarcal. La sexualitat no es treballa obertament des d'una mirada basada en el plaer de compartir, en el desig i en el bon tracte. La manera d'aprendre els codis, els rituals i les pràctiques sexuals està basada en la mirada que promou la pornografia hegemònica: falocentrisme, coitocentrisme, heteronormativitat, violència masclista i dona-objecte passiva al servei de l'home subjecte actiu.

↓

11. Necessitat de generar dinàmiques positives de participació d'homes i dones, activitats no segregades per sexe i de reconeixement dels diversos rols de gènere. Alguns exemples que han sorgit de les entrevistes són: Potenciar la participació femenina i posar-la en valor en les activitats esportives de la Festa Major; Potenciar la participació femenina en actes musicals de la Festa Major.

7. Protocol d'actuació sobre les violències sexuals i LGBTI-fòbiques de la Festa Major

El protocol actual no pretén substituir el protocol vigent, autogestionat i en constant construcció de la Comissió Feminista de Fes-te Jove. Tot el contrari, el que fa és situar el protocol en un marc general d'actuació, per poder donar cobertura i més legitimitat al protocol de Fes-te jove i alhora poder inserir en altres esdeveniments de Festa Major. A la vegada, poder treballar conjuntament cap a una prevenció i sensibilització de les violències sexuals en espais de Festa Major i treballar per expandir una mirada feminista tant en l'organització dels esdeveniments de Festa Major, com la manera de gaudir-la.

7.1 Aspectes contemplats en el protocol

Per construir una Festa Major lliure de violències masclistes i d'agressions LGBTI-Fòbiques, cal apostar per fer incidència en cada un dels aspectes que es contemplen a l'hora d'organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques.

Per tant cal donar una mirada feminista en els següents aspectes:¹⁷

¹⁷ Idees per construir una festa major amb perspectiva feminista. Poble Sec Feminista (2017)

1. Programació.
2. Espais i mobilitat.
3. Campanya de sensibilització entorn del protocol.
4. Comunicació
5. Formació d'agents clau.

7.1.1 Programació

Integrar la perspectiva de gènere en la programació cultural i musical es fa necessari per a la construcció d'unes festes feministes. El panorama cultural i musical està clarament marcat per una sobrerrepresentació masculina als escenaris, i la consegüent infrarepresentació femenina, i una oferta molt marcada per a un públic amb unes característiques concretes: jove, de cultura occidentalitzada, amb cossos i funcionalitats normativitzades, que sovint no contempla les diversitats culturals, socials, funcionals i de gènere.

Algunes recomanacions adequades per tal d'incorporar aquesta diversitat tant en l'oferta cultural, com en l'organització i planificació de les festes són:

Integrar la diversitat d'activitats per a tots els públics: és important pensar en què no només la gent jove vol i pot gaudir de la festa. Els infants, la gent gran i les persones acompanyades de criatures també els agrada passar-s'ho bé si l'oferta cultural s'adapta a les seves necessitats i possibilitats (horaris, espais, tipus d'activitat...). Per això és important pensar en horaris diürns, en espais de descans (cadires, taules...), espais per la mainada (canvi de bolquers, moments sense música o música a menys volum...), espais per fer festa fins a altes hores sense molestar i facilitant que la gent que ho vulgui es diverteixi sense estigmes... D'aquesta manera possibilitem espais per al gaudi a totes les persones. A més, la diversificació d'activitats promou la diversitat d'usos de l'espai per diferents perfils de gent, i això és una garantia de seguretat.

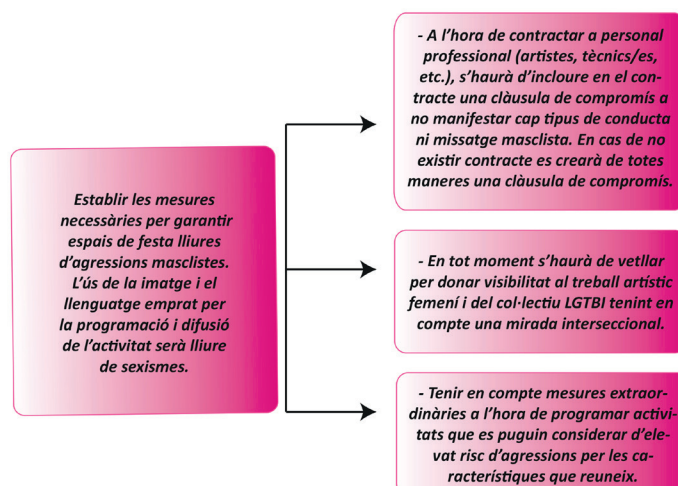
Augmentar la representació de propostes feministes i del col·lectiu LGTBI a la graella de programació. La infrarepresentació de les dones, i del col·lectiu LGTBI en el panorama musical i cultural no està directament relacionada amb una inexistència d'oferta cultural protagonitzada per aquests col·lectius, ni amb una manca de qualitat de propostes, sinó que està estretament relacionada amb la manca de voluntat i la poca visibilització que se'n fa en el panorama musical i mediàtic. És per això que és imprescindible utilitzar els espais de Festa Major per a fer ressò i per donar suport.

Evitar els continguts i la programació amb contingut masclista o que reproduïx estereotips de gènere. Pot semblar molt lògic, però a vegades aquest contingut, el llenguatge o els rols que desenvolupen són menys visibles a primera vista. Potser les lletres del grup no tenen connotacions masclistes, però els homes cisgènere de l'escenari es treuen la samarreta durant el concert sense qüestionar-se els privilegis que tenen per poder-ho fer. És important conèixer què estem programant i fer-ho amb consciència crítica.

A la vegada, també és important ressaltar altres estratègies d'empoderament com ara reapropiar-se de música que reproduïx estereotips de gènere, com ha estat el cas del *reaggeton* o del *punk*. S'ha de poder gaudir dels cossos sense criminalitzar la sexualització dels mateixos des del respecte i l'afecte. També és important saber que hi ha alternatives feministes d'aquest tipus de música més ballable i si se'n fa recerca, es poden trobar moltes opcions.

Representar la diversitat cultural. De la mateixa manera, que assenyalàvem la infrarepresentació de les dones i del col·lectiu LGTBI a les graelles culturals, es important posar posada en valor la representació de la diversitat cultural i ètnica que està present en el municipi. Sovint, la gent blanca europea no troba la manera de trencar el gueto obrir la participació en la Festa Major. Una opció és començar a omplir també els escenaris amb varietat de músiques i de representacions culturals i ètniques, cal que la gent que se situa socialment als marges ocupi el centre de l'escenari.

Estratègies a tenir en compte a l'hora de realitzar l'esdeveniment

7.1.2 Espai i mobilitat

Un espai amb perspectiva feminista pretén tornar a l'urbanisme i a l'espai públic valors d'igualtat

d'oportunitats en la societat. D'aquesta manera, generant espais més agradables i segurs, permetent la socialització i la corresponsabilitat sobre allò que passa a l'espai públic. Durant la Festa Major del barri, les veïnes i veïns comparteixen carrers i places, moments festius, jocs i balls, per això és necessari generar un espai agradable, que fomenti les relacions i en el que tota la població se senti còmode i segura.

7.1.3 Campanya de sensibilització entorn del protocol

La implementació del protocol ha d'anar acompanyada d'una campanya de sensibilització ja que resulta imprescindible per tal de combatre possibles casos d'agressions.

7.1.4 Comunicació

Cal tenir cura dels missatges i el llenguatge que fem servir a l'hora de comunicar tot el que fem. Quan parlem de llenguatge no només parlem de paraules, sinó també d'imatges, colors, etc.

Estratègies:

Fer ús d'un llenguatge inclusiu i no discriminatori així com d'imatges que representin totes les diversitats., així com d'imatges que representin totes les diversitats.

- *Parlar prèviament amb la gent que puja a l'escenari sobre l'ús de llenguatge sexista i actituds sexistes, etc.*
- *Utilitzar cartellera amb missatges explícitament feministes repartits per l'espai.*
- *Posar senyalística o avisos relacionats amb la resposta a les agressions:*

Altres Materials:

- *Cartells interns explicatius sobre les línies d'actuació en cas que es produeixi una agressió (resum del protocol d'actuació).*
- *Cartells indicatius sobre què pots fer en cas de viure o veure una agressió.*
- *Falques que aniran sonant entre els concerts o durant el dia.*
- *Manifest que es llegirà sobre l'escenari tot aturant l'activitat que s'estigui duent a terme, sempre que la persona agredida estigui d'acord, per tal de visibilitzar i desconstruir aquest abús de poder en l'espai.*

7.1.5 Formacions agents claus

Per tal d'assegurar la correcta implementació del protocol caldrà que tots els agents que juguen un rol clau i actiu en l'organització d'esdeveniments de la Festa Major tinguin nivell mínim de sensibilització vers les violències masclistes i hagin de conèixer amb claredat de quina manera s'aplica el protocol.

Les formacions que es portaran a terme reuniran les següents característiques:

- Es portaran a terme dos tipus de formació diferents:

- Formació sobre violències masclistes i sexuals als espais d'oci. Aquesta té un caràcter sensibilitzador sobre les violències masclistes a nivell genèric.
- Formació sobre l'aplicació pràctica del Protocol. Aquesta centrarà el seu contingut en l'aplicació real del Protocol per les diferents entitats, bars pubs i responsables d'esdeveniments i es portarà a terme un cop l'any de forma periòdica.

- Estaran dirigides a totes les figures que juguen un rol específic en l'organització de la Festa Major.

- Les formacions seran de caràcter obligatori per a totes les organitzacions i persones que formin part de la gestió de la Festa Major

Estratègies:

- Aconseguir que es formi tanta gent com sigui possible: Esdevé interessant la barreja de persones de diferents entitats, diferents cultures polítiques i bagatges personals. No sempre hi ha l'oportunitat de formar i sensibilitzar a persones adultes, i sobretot homes, al voltant de les violències masclistes, per això considerem aquest espai molt valuós. L'ideal seria que un 50% de cada entitat passés per la formació.

- Compartir un codi comú al voltant de les violències masclistes, és a dir, identificar els tipus d'agressions masclistes. I alhora han de servir per sensibilitzar i posar consciència sobre els rols que exercim cada un/a de nosaltres per perpetrar aquestes violències.

- Parlar de cultura de la violació, així com de la cultura dels afectes, de límits i de consentiments. En aquest sentit, no tan sols ens formem per identificar violències sinó també per anar construint quina cultura dels afectes i quines relacions volem mantenir en els espais d'oci.

- La metodologia de les formacions ha de ser eminentment vivencial, passant pel cos i les experiències de cada una de les persones que formin part de l'espai. És necessari construir un espai de seguretat simbòlic on poder-se expressar lliurement i, per tant, el judici, parlar en nom de les altres i opinar sobre què ha dit algú, són actituds que demanem que quedin fora de l'espai.

- Les formacions han de servir per obtenir eines per l'actuació davant d'una situació d'agressió i debatre sobre com ha de ser la resposta comunitària i política. Arribar a un consens permet donar seguretat davant les respostes, i haver-se format serveix per sentir-se amb seguretat davant els acompanyaments.

- És important donar a conèixer també la xarxa de recursos i serveis, procediments per efectuar denúncies i conèixer els serveis que tenim a l'abast.

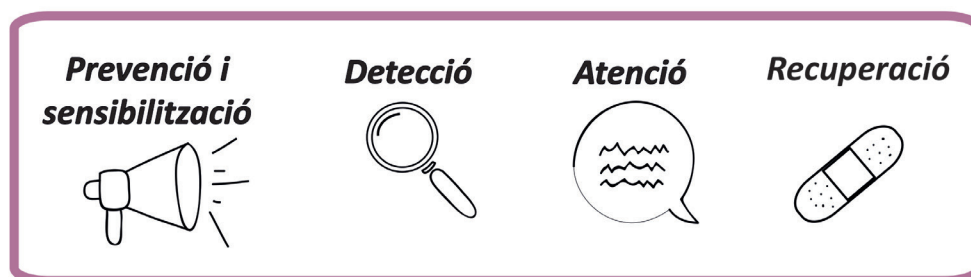
7.2. Línies d'acció del protocol

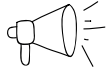
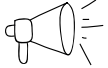
Les línies d'acció d'aquest protocol s'han realitzat en un procés de construcció, revisió i aprovació de les sessions dutes a terme amb la comissió participativa i la comissió tècnica política.

Tot i la situació de pandèmia i les normatives s'han pogut realitzar les següents sessions:

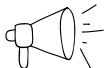
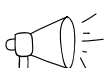
1 sessió presencial amb la comissió participativa. Formada per: Serpent, diables, xauxa, xinxa, fes-te jove (comissió Feminista).

3 sessions amb la comissió tècnica i política: dues sessions on-line 1 sessió presencial. Formada per: Regidoria igualtat, educació, cultura, cap d'àrea i serveis, tècnica igualtat, tècnica de salut pública, tècnica fires, policia local i mossos d'esquadra.

Àmbit	Iniciativa	Camp	Descripció	Actuació
Prevenció i sensibilització 	Millorar la construcció dels espais públics per tal de crear un entorn més segur.	Espai públic	Reforçar la il·luminació de les zones de la ciutat que ho requereixin per tal de disminuir la sensació d'inseguretat i prevenir possibles agressions. Repensar la gestió dels lavabos durant festa major per tal de construir espais de festes més segurs.	Inserir elements urbanístics que ofereixin una major seguretat o percepció de seguretat : -Voltants del pavelló i espais polivalents. -Passeig del TER, Zona esportiva, Els voltants del Pavelló, Embarcador, Barri de l'Erm, Casc antic (Carrer Vendrell, carrer de la Passió, Dalt Vila), Passeig Sant Joan, Avinguda Roma, Carrer de la cavalleria, Parc del Benet, Estació de tren, Avinguda Roma, Zona del Cementiri. -Parades de bus. Recull d'estudis ja elaborats sobre la detecció de punts foscos i zones d'intervenció prioritària i amb l'estratègia de la marxa exploratòria (Col·lectiu Punt 6). - Obrir els lavabos de la Plaça Major de Manlleu durant els esdeveniments de Festa Major - Construir banys a l'embarcador .
Prevenció i sensibilització 	Millora dels desplaçaments en l'espai públic durant la Festa Major	Espai públic	Crear rutes segures del desplaçament d'aquelles zones més aïllades del municipi on es realitzen	-Crear rutes segures per tornar a casa -Agents cívics (parelles de dones) pel desplaçament de les rutes segures. - Projecte Aurora (transport públic amb bicicleta) Acompanyament dels desplaçaments de Festa Major amb bicicleta -Incloure a la programació

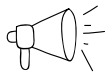
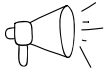
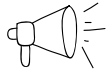
¹⁸ Annexos: Punt : 10.4 Resum de les sessions participativa i tècnica i política sobre les línies d'acció del protocol.

			esdeveniments de Festa Major	- El personal i el seu circuit en coordinació amb el Punt Lila i amb la seguretat.
Prevenició 	Abolició de la publicitat sexista	Cultura, comerç i mitjans de comunicació	Abolir la publicitat sexista que depèn de l'Ajuntament.	-Retirar el segell de l'ajuntament a publicitats sexistes o /i LGBTI-fòbiques -Ofertir formació a tots aquells agents claus interns i externs, que dissenyen material comunicatiu per l'ajuntament.
Prevenició, detecció i atenció 	Campanya sobre les agressions sexistes i LGBTI fòbiques abans i durant la Festa Major	Espai públic i cultura d'oci	Dissenyar una estratègia de comunicació global per a la difusió dels continguts de sensibilització accessibles a tota la població. ¹⁹	- Publicar els Materials fixes de l'ajuntament per les xarxes socials abans i durant la Festa Major - Cartells. -Col·locar els cartells allà on no hi ha cartells (no substituir uns per als altres). -A la plaça Major utilitzar els plafons de fusta que s'utilitzen per a les eleccions (abans i durant la Festa Major) -Programació de Festa Major amb perspectiva de gènere -Falques: Crear material fixe amb missatges directes. Posar les falques; -Ràdio (abans i durant la Festa Major)? -Concert de la Festa del Serpent -DJ Salt del Diamant -Concerts Festa Major (encara que el públic sigui gent gran o familiar) -Tríptics i fulls informatius: -Barres de concerts -Punt liles -Bars i Pubs que participen a FM
Prevenició i sensibilització 	Millora de la participació femenina i LGBTI en els esdeveniments de Festa Major	Espai públic cultura d'oci i esport	Potenciar la participació femenina i LGBTI en els esdeveniments esportius i culturals de la Festa Major	<u>Esports</u> -Treballar amb l'àrea d'esports (tècnics i regidoria) quins equips i quins esports poden tenir una representació femenina i LGBTI més alta, en els actes esportius de Festa Major. <u>Cultura</u> -El prego de FM, un any si un any no, és una dona. -La llegenda del Serpent, treballar perquè també sigui equitativa - Equitat en la participació de dones i homes en els concerts i esdeveniments de Festa Major i Festa del Serpent -Materials xarxes socials: Final de festes major publicar i visibilitzar per les xarxes socials de l'Ajuntament: -% de dones en els escenaris de Festa Major -% d'esport femení en Festa Major

¹⁹ Tots els materials han de seguir la mateixa línia (tant cartells, falques, tríptics, etc...):

Utilitzar els mateixos tipus de missatges:

- Missatges amb els telèfons informatius
- Missatges directes dirigits a :
- Actituds masclistes sobre com viure i percebre la sexualitat masculina-
- A actituds LGBTI-fòbiques

Prevenió, atenció i detecció 	Formació a les persones treballadores dels espais d'oci de gestió privada	Oci nocturn privat	Realització de formacions específiques sobre violències masclistes als agents que tenen un rol clau en la gestió d'espais d'oci. En aquest sentit, caldrà abordar la temàtica de manera integral i des dels àmbits de la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació ²⁰	Formar al personal de seguretat i de l'àmbit de l'oci per a la implementació del protocol. Formació de la seguretat privada de Festa Major i de l'àmbit de l'oci privat com agents detectors i d'atenció de protocol (1 cop l'any). - Recerca dels agents encarregats. d'impartir les formacions des dels diferents àmbits. - Seguiment de les formacions executades. - Avaluació periòdica de les formacions i el seu impacte.
Prevenió 	Formació sobre Agressions sexistes i LGTBI-fòbiques als centres educatius	Educatiu i espais públics	Generar formacions sobre les agressions sexistes i LGTBI-fòbiques pels centres educatius que contempli les causes que les generen, com es produeixen i eines per combatre-les.	En el catàleg anual de tallers oferta als centres educatius del municipi incloure tallers centrats en la prevenció d'agressions sexistes i Lgtbi-fòbiques en espais públics.
Prevenió, atenció i detecció 	Millora dels dispositius específics de prevenció, detecció i atenció de les agressions sexistes i LTGBI-fòbiques de Festa Major	Espai públic i agents del protocol.	Generar dispositius específics per a la prevenció, detecció i atenció a les violències masclistes en zones d'atenció prioritària durant certes èpoques de l'any.	Graella de registre de les agressions sexistes i LGTBI-fòbiques: -Punts liles. - Agents de detecció del protocol - Armilla lila.. -Punts liles. - Agents cívics rutes segures. Bústia al punt lila, festa del serpent, per recollir violències sexuals rebudes a les festes. <i>Més endavant si funciona posar bústies als carrers del municipi.</i> -Fer una APP amb dues funcions: Una graella de registre accés agents d'atenció

²⁰ Exigir la obligatorietat per concurs o licitació de tenir:

- Punt lila

- Formació implementació del protocol i VS.

Aquells bars i pubs privats on l'ajuntament no pot exigir obligatorietat posar en valor rebre la formació:

Segell del protocol conforme han rebut la formació. (Remarcar la importància que són agents de detecció del protocol)

				Recollida de violències sexuals per part de la ciutadania
Recuperació 	Visibilització de les agressions sexistes i lgbti-fòbiques de Festa Major	Espai públic	Recollir dades quantitatives i qualitatives de les violències sexuals i agressions LGTBI-fòbiques	Missatges anònims que visibilitzin els tipus d'agressions que s'han rebut durant les Festa Major. -Xarxes socials de l'ajuntament -Mitjans de comunicació: radio manlleu i el ter.net

8. PROTOCOL D'ACTUACIÓ I CIRCUIT

8.1 Agents del protocol

Aquest punt fa referència a la detecció, atenció i recuperació de les violències masclistes als espais lúdics de les festivitats. Així, en aquest apartat es defineixen els diferents agents i dispositius específics que estaran en coordinació, a més de definir quin és el circuit que els correspon a cada un d'ells en cas de detectar qualsevol classe d'agressió.

8.1.1 Detecció

És la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics²¹ que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat

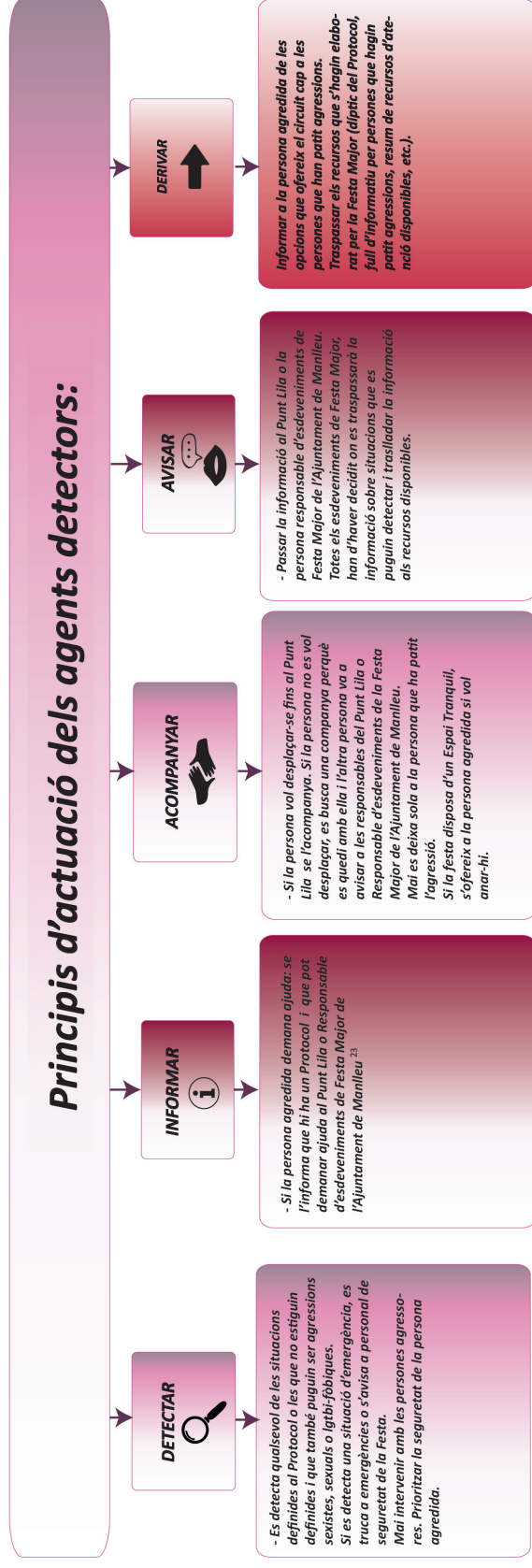
Agents de detecció del protocol:

Cal fomentar que totes les persones que participen en la festa puguin actuar com a agents detectores. Tot i així, el protocol emmarca un seguit d'agents detectores, que hauran rebut una formació específica que li permetrà identificar les diferents formes de violències sexuals que poden patir les dones i les persones LGTBIQ+ en aquests espais conèixer el circuit de derivació.

Els agents detectores del protocol són els següents:

- **Agents detectores comunitaris.** Bars, serveis de restauració que participen en la Festa Major i volen adherir-se al Protocol.
- **Responsables d'esdeveniments de Festa Major de l'ajuntament de Manlleu.** En cada acte o esdeveniment de Festa Major hi ha un/a responsable de l'Ajuntament de Manlleu. Aquest serà un dels agents detecció i d'atenció principals del protocol. Aquests agents rebran una formació periòdica i anual sobre la implementació del protocol i la detecció i atenció de les violències sexuals en espais d'oci nocturn.
- **Parelles itinerants de les Rutes Segures del Municipi.** Parelles itinerants (agents cívics) que es desplaçaran per les rutes segures per desplaçar-se pel Municipi durant els esdeveniments de la Festa Major de Manlleu.
- **Punt d'informació i atenció a les violències masclistes:** Punt Lila. Festa del Serpent. Aquest complirà l'objectiu de sensibilitzar a la població sobre les violències masclistes, informar dels recursos existents i disposar d'un espai de seguretat pel cas que s'hagin d'atendre casos d'agressió. També pot considerar-se com a punt de centralització de totes les intervencions i agressions reportades durant la jornada.

²¹ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 33)

8.1.2 Atenció

És el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació.²²

Agents d'atenció del Protocol

- Responsables d'esdeveniments de la Festa Major de l'Ajuntament de Manlleu
- Punt d'informació i atenció a les violències masculines: Punt Lila. Festa del Serpent.

²² Generalitat de Catalunya

²³ L'actuació la realitzarà el Punt Lila en els esdeveniments de Festa Major que es disposi d'aquest servei. En els esdeveniments que no es disposi d'aquest servei realitzarà l'actuació la persona Responsable d'esdeveniments de Festa Major de l'Ajuntament de Manlleu

- **Seguretat privada.** Les persones professionals que formen part d'aquest col·lectiu han d'estar informades sobre l'existència d'aquest protocol i en la mesura del possible buscar l'encaix oportú en els protocols propis de l'empresa privada de seguretat. A més hauran d'estar coordinats i coordinades amb la resta d'agents que formen part del dispositiu per tal de donar resposta amb possibles casos d'agressió.

- **Cossos de seguretat.** Aquesta figura està formada pels cossos dels Mossos d'Esquadra i la Policia Local de Manlleu. El seu rol serà el d'atendre qualsevol situació d'agressió que requereixi la seva intervenció i estaran amb coordinació amb la resta d'agents contemplats en el Protocol

- **Emergències sanitàries:** Aquestes figures són les encarregades de proveir d'assistència mèdica a qualsevol persona que ho precisi en cas d'agressió i estaran en coordinació amb la resta d'agents contemplats en el Protocol.

Principis d'actuació dels agents d'atenció :

8.1.3 Recuperació i Reparació:

Recuperació és l'etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.²⁵

Reparació és el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.²⁶

L'objectiu d'aquest eix és garantir que si la persona que ha patit l'agressió vol seguir a la festa, ho pugui fer amb total comoditat. Es pactarà amb els agents d'atenció del protocol.

També s'ha de verbalitzar l'actitud de rebuig cap a l'agressió i cap a les persones agressores per part de l'organització. Que la persona agredida tingui tot el suport, i se senti valorada i acompanyada.

Hi ha la possibilitat d'aturar la festa i denunciar públicament que ha succeït una agressió sexista. La persona responsable de l'esdeveniment, conjuntament amb les persones que han fet l'atenció de l'agressió i si el Grup de Seguiment del Protocol ho ha acceptat a les reunions de preparació, es pot oferir a la persona agredida que una de les accions és aturar un moment la música o la festa i per megafonia denunciar que s'ha produït una agressió o posar la falca.

Se li explicaran a la persona agredida els recursos disponibles del circuit. En funció de la gravetat, és important no perdre el contacte d'aquesta persona i, si cal, i la persona agredida dona el seu consentiment, l'equip del SIAD li trucarà els dies següents del fet per fer-li el seguiment sobre com es troba i li tornarà a facilitar tota la informació necessària.

També se li traslladarà un full informatiu perquè disposi de la informació necessària per valorar la denúncia, amb l'explicació de les conseqüències positives i negatives de fer-ho, els perills de la victimització secundària i les recomanacions d'anar en paral·lel amb altres vies no judicials.

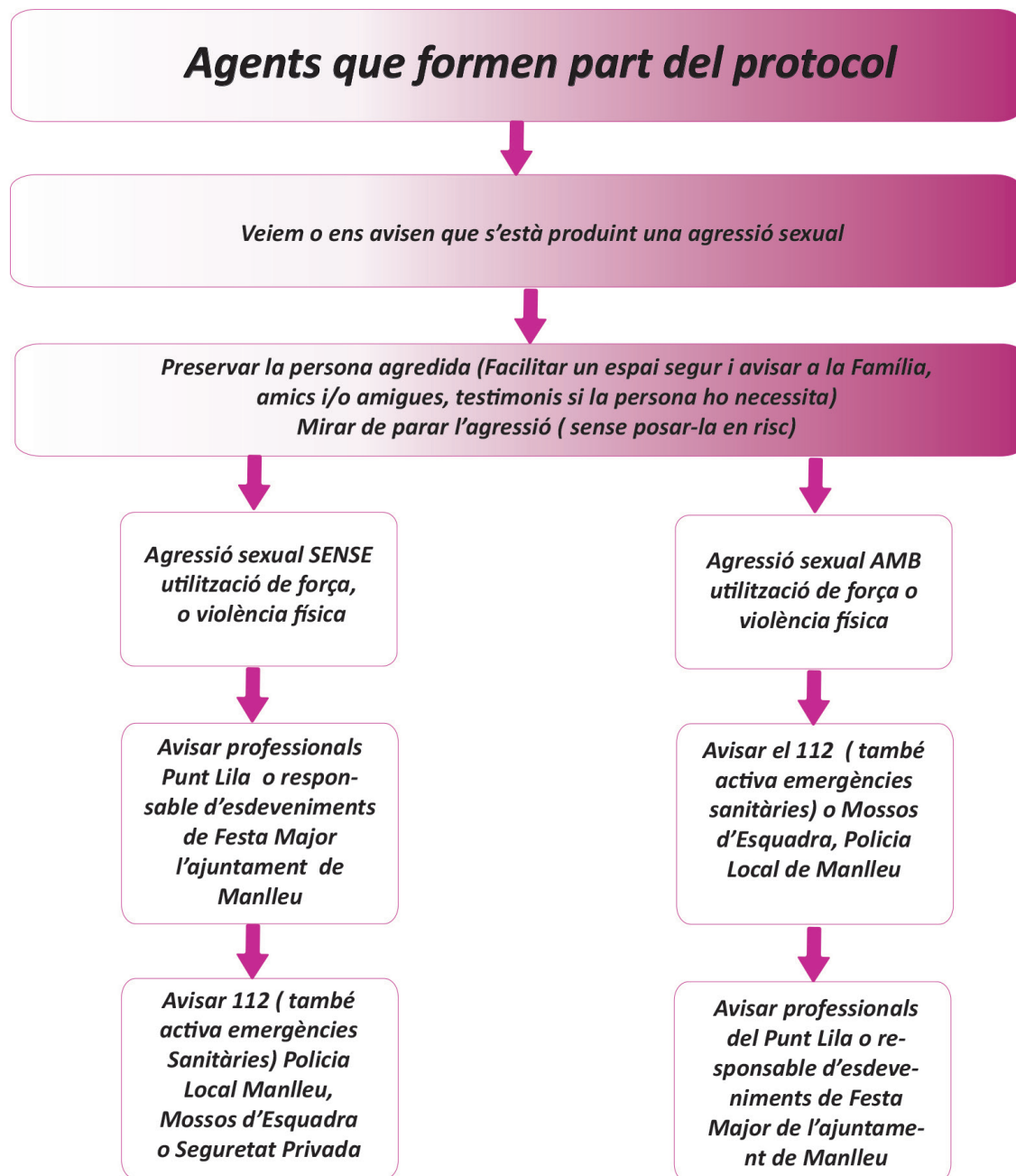
²⁵ Generalitat de Catalunya
²⁶ Generalitat de Catalunya

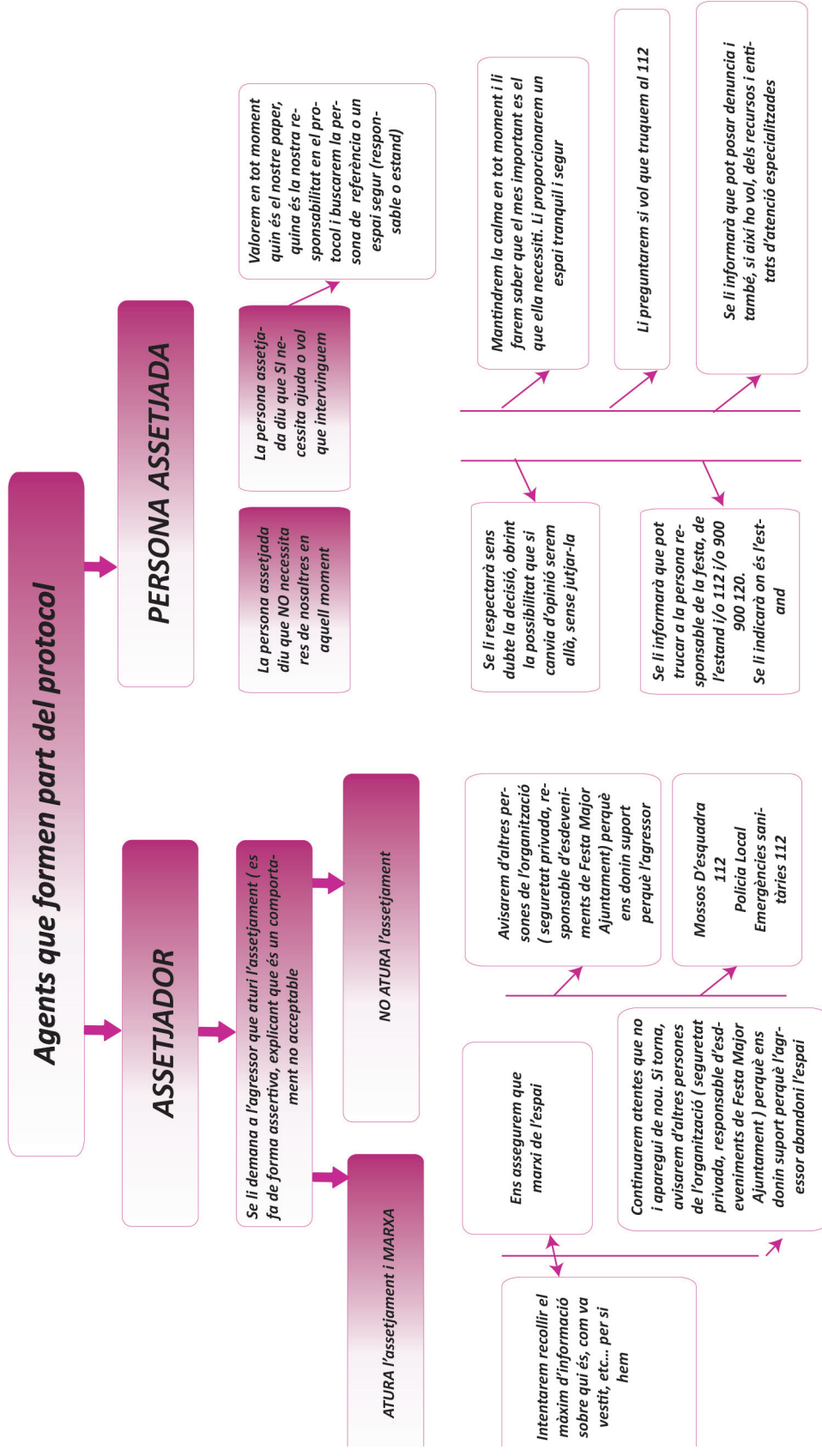
8.2 Circuit.

8.2.1 Resum de les accions d'atenció

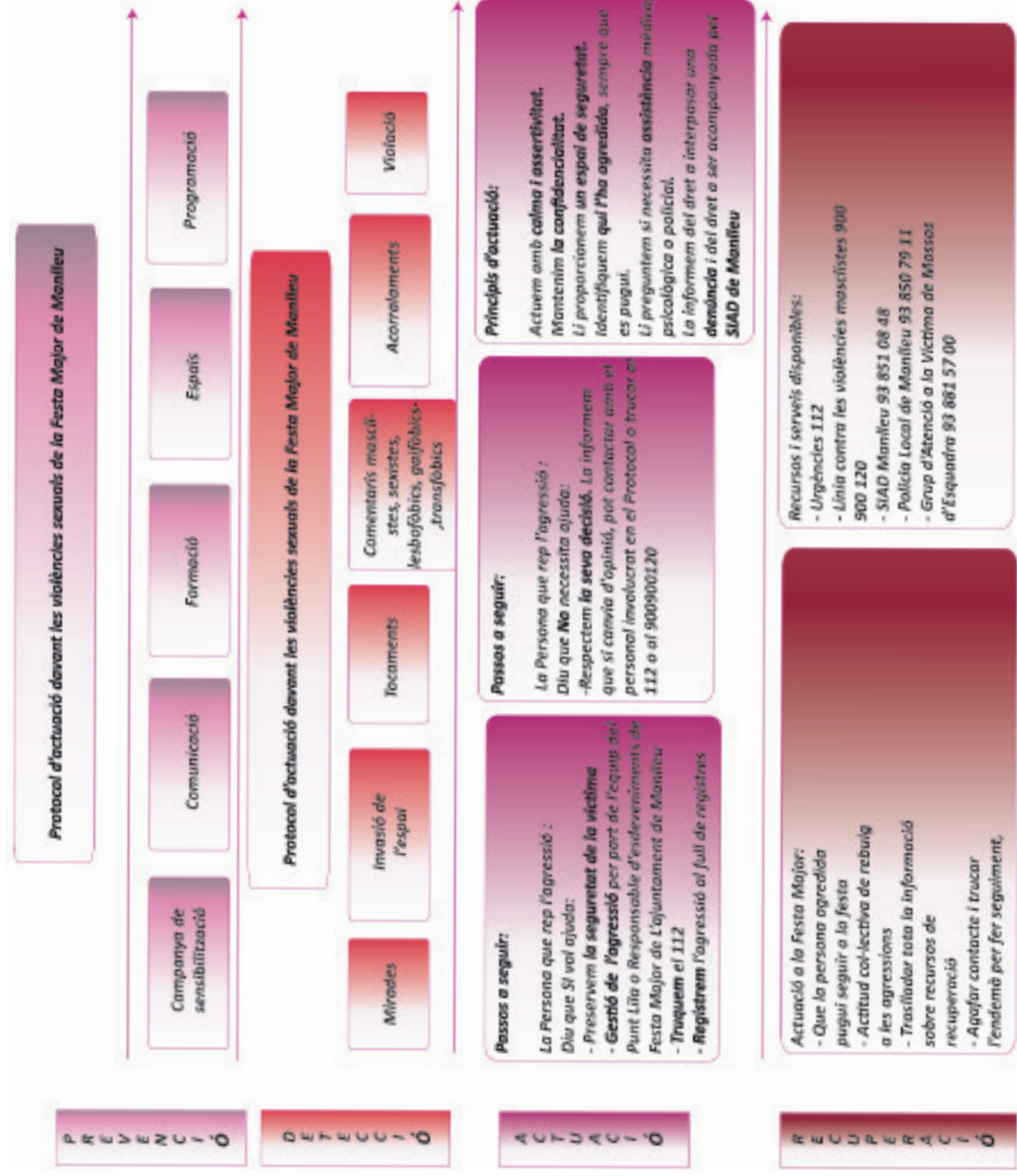
	Subjecte	Què cal fer	Qui	Altres informacions
Assetjaments sexuals. Situacions de violència verbal. Expressions vexatòries. Accions d'aïllament, rebuig o menyspreu públic, notori i explícit. Fet No delictiu	Persona agredida.	Informar-la i oferir-li suport. Adreçar-la al punt informatiu	Professional Punt Lila Personal responsable d'esdeveniments de Festa Major de L'Ajuntament de Manlleu	Punt Illa Derivar-la al SIAD per a més informació.
	Persona que comet l'agressió.	Avisar-la que aturi la seva conducta. Agafar registre de l'agressió a la graella	Professionals Punt Lila Personal responsable d'esdeveniments de Festa Major de L'Ajuntament de Manlleu	A través del diàleg. En cas que no funcioni es truca a l'empresa de seguretat
Agressions sexuals. Abusos sexuals (que van des de tocaments amb caràcter sexual fins a violacions) Fet DELICTIU	Persona agredida.	Facilitar espai segur i avisar, si així ho vol, família, amistats, posar en coneixement cossos de seguretat Trucar al 112, que activarà Protocol	Professionals Punt lila Empresa de seguretat Cossos de Seguretat Assistència sanitària	Punt lila Recomanar: No canviar-se de roba. No rentar-se per facilitar recollida de proves. Derivar-la al SIAD per a atenció, si ho necessita.
	Persona que comet l'agressió.	Avisar Empresa de seguretat Cossos de Seguretat Agafar registre de l'agressió a la graella	Personal responsable d'esdeveniments de Festa Major de L'Ajuntament de Manlleu Empresa de Seguretat Cossos de Seguretat	Es pot Informar envers la identitat o els trets físics de l'agressor

8.2.2 Proposta de circuit

8.2.3 Resum circuit

8.2.4. Recursos d'interès

<i>Hi ha necessitat d'atenció sanitària?</i>	➔ <i>Urgències 112</i>
<i>Vol denunciar?</i>	➔ <i>- Grup d'atenció a la Víctima Mossos d'Esquadra 93 881 57 00.</i>
<i>Necessitat d'atenció social i/o ciutadana?</i>	➔ <i>-Servei d'informació i atenció a les Dones:</i> <i>- SIAD Manlleu: 93 851 08 48</i> <i>- SIAD Osona 93 702 72 84</i> <i>- Servei d'Intervenció especialitzada de la Catalunya Central 93 628 98 91</i> <i>- Serveis Socials:</i> <i>-Manlleu (93 851 08 48),</i> <i>-Mancomunitat La Plana (93 812 54 45)</i> <i>-Osona (93 171 00 73): Vic (93 885 25 52)</i> <i>- Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte 93 554 87 00</i> <i>- Línia contra les violències masclistes 900 900 120</i>

9. Comissió de seguiment i avaluació

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de vetllar per la bona implementació i millora del protocol. Els objectius específics són els següents:

- Promoure una implementació del Protocol a la Festa Major
- Promoure i animar la implementació de les accions del present protocol
- Fer una planificació estratègica que ordeni la implementació de les accions no anuals en terminis realitzables
- Vetllar perquè els compromisos anuals es duguin a terme
- Adaptar el Protocol marc a l'especificitat de cada esdeveniment de la Festa Major
- Coordinar les tasques prèvies, durant i posteriors que s'hagin de fer per implementar el Protocol
- Vetllar per incorporar la perspectiva de gènere i la transversalitat en els diferents àmbits d'actuació del Protocol
- Avaluar i millorar el Protocol

Persona referent del protocol

La tècnica d'igualtat municipal és la persona referent del protocol que n'exerceix la secretaria tècnica. Convoca les reunions de la comissió de seguiment, recopila les avaluacions i les tasques emergents de les reunions, les sistematitza i executa o coordina l'execució d'aquestes.

Trobada i assistents:

Aquest grup es reunirà com a mínim dues vegades a l'any. Una per preparar les festes i una altra per avaluar-les. Per exemple, per festa major, s'haurà de fer una reunió prèvia de preparació i una després d'avaluació.

Membres:

Composta per grup mixt (perfils tècnics, polítics i ciutadania)

- Persona referent del protocol: convoca i garanteix el seu funcionament (Tècnica Igualtat)
- Membres de la comissió:
- Tècnica Igualtat

- Tècnica Jovent
- Tècnica Fires i Mercats
- Regidoria Igualtat i Educació
- Regidoria Cultura
- Regidoria Jovent
- 1 representant de Fes-te Jove (Comissió Feminista de Fes-te Jove)
- 1 representant de Xauxa
- 1 representant de l'Associació Serpent de Manlleu

10. ANNEXOS

10.1 Resum de les sessió participativa i tècnica i política sobre les línies d'acció del protocol

DEFINICIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

Les actuacions que desenvolupa aquest protocol estan emmarcades en els següents eixos segons la Llei 5/2008:

Prevenció: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable

Detecció: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-e el desenvolupament i la cronicitat

Atenció: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació.

Recuperació: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

Així doncs les línies estratègiques estaran marcades per aquests 4 àmbits i estaran correlacionades amb les necessitats extremes del diagnòstic.

Instruccions per fer la dinàmica:

- Per fer la dinàmica següent hem de tenir en compte si sorgeix d'una nova proposta NP (feta in situ a la sessió participativa) o si és una proposta de continuïtat PC (que s'ha recollit a partir de les entrevistes, documentació prèvia) i que es vol mantenir i/o millorar. Pot haver-hi propostes de continuïtat que no haguem recollit, si us plau, afegiu-les!

- Descriurem la proposta, explicant de què es tracta. S'ha de detallar al màxim possible anotant: qui ho ha d'entomar (bar, entitat, col·lectiu, tècnica municipal, regidor, etc.) quan s'ha de realitzar (ser molt específic amb les dates concretes) i on s'ha de realitzar (en quin espai), i també, si és una proposta que ja es feia fins ara, anotar també la proposta de millora.

☐ Correlacionarem la proposta amb una de les necessitats detectades en el diagnòstic, a continuació un resum de les necessitats. Anotant els números ex. 1.

- ☐ Per fer la dinàmica següent hem de tenir en compte si sorgeix d'una nova proposta NP (feta in situ a la sessió participativa) o si és una proposta de continuïtat PC (que s'ha recollit a partir de les entrevistes, documentació prèvia) i que es vol mantenir i/o millorar. Pot haver-hi propostes de continuïtat que no haguem recollit, si us plau, afegiu-les!
 - ☐ Descriurem la proposta, explicant de què es tracta. S'ha de detallar al màxim possible anotant: qui ho ha d'entomar (bar, entitat, col·lectiu, tècnica municipal, regidor, etc.) quan s'ha de realitzar (ser molt específic amb les dates concretes) i on s'ha de realitzar (en quin espai), i també, si és una proposta que ja es feia fins ara, anotar també la proposta de millora.
 - ☐ Correlacionarem la proposta amb una de les necessitats detectades en el diagnòstic, a continuació un resum de les necessitats. Anotant els números ex. 1.
12. Necessitat de desnaturalitzar i desarticular **la cultura de la violació**.
 13. Necessitat d'**abordar les violències sexuals en els contextos de Festa Major**.
 14. Necessitat de **desmercantilitzar el cos sexual de les dones**, en les imatges gràfiques i les propagandes.
 15. Necessitat de posar **consciència sobre els homes de la seva responsabilitat** per deixar de tenir el fenomen de "l'agressor fantasma".
 16. Necessitat de superar el "**miratge de la igualtat**" que sostindria que les dones, en el context i societat actual, poden divertir-se lliurement i sense perill d'igual manera que els homes. Alhora serà fonamental a l'hora d'orientar les accions preventives, no caure en accions que limitin la llibertat de les dones, sinó en el treball de les conseqüències i en les causes de les agressions.
 17. Necessitat de trencar amb la premissa de que **els contextos d'oci nocturn faciliten la violència**. En contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del "tot s'hi val" i "són coses que passen" està molt estesa i normalitzada. La responsabilitat es dilueix a través del contextos grupals i de consum.
 18. Necessitat de no caure en la tendència a situar el detonant de la violència sexual en la substància i no en la subjectivitat i el marc social sexista.
 19. Tenir present la necessitat d'abordar preventivament situacions d'assetjament i agressió per part de familiars, coneguts i parelles.
 20. Necessitat de modificar **la configuració dels espais d'oci i els desplaçaments per tal que no condicionin i limitin la llibertat de moviment** de les dones als espais públics.
 21. Necessitat de desaprendre de la sexualitat tabú, heteronormativa i masculista.
 22. Necessitat de generar dinàmiques positives de participació d'homes i dones, activitats no segregades per sexe i de reconeixement dels diversos rols de gènere.
- Per últim, això no ho farem de zero, sinó que ja hem anat col·locant algunes propostes que hem recollit del diagnòstic, de l'anàlisi documental, etc. Però caldrà desenvolupar-les i fer-ne de noves.

ment de les dones als espais públics.

21. Necessitat de **desaprendre de la sexualitat tabú, heteronormativa i masclista.**

22. Necessitat de generar dinàmiques positives de participació d'homes i dones, activitats no segregades per sexe i de reconeixement dels diversos rols de gènere.

Per últim, això no ho farem de zero, sinó que ja hem anat col·locant algunes propostes que hem recollit del diagnòstic, de l'anàlisi documental, etc. Però caldrà desenvolupar-les i fer-ne de noves.

10.3 Full de registre de les agressions.

FULL DE REGISTRE D'AGRESSIONS

Important: Aquest registre s'omple després d'haver acabat la intervenció. No és un full perquè ompli la persona que ha patit l'agressió. És un document intern i confidencial de l'Ajuntament de Manlleu.

Recordeu: S'ha de respectar en tot moment la voluntat de la persona agredida i els fets que vulgui explicar. No s'ha de pressionar perquè aporti tota la informació que aquí es demana.

Persona responsable del _____

Registre _____

Data _____

Municipi _____

Espai de la festa _____

Hora _____

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE HA PATIT L'AGRESSIÓ

Important: només omplir les dades que la persona agredida vulgui.

Nom _____

Edat _____

Sexe _____

Telèfon o informació de contacte _____

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE HA AGREDIT

Nom _____

Edat _____

Sexe _____

Informació addicional:

DESCRIPCIÓ DELS FETS I OBSERVACIONS:

(Com s'ha detectat la situació, qui l'ha detectada, quin tipus d'agressió ha succeït i quins actors implicats hi havia, quin relació hi ha entre les persones implicades, quina atenció s'ha fet a la persona agredida, a quins acords s'han arribat amb la persona agredida, quina intervenció s'ha fet amb la persona agressora, quina resposta ha hagut per part de la/es persona/es agressora/es, com ho ha rebut la persona agredida, etc.)